Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2 1/2 πέννες.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐπὶ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀναγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὰς 100. Ἑξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 38ος | *Ἀθῆναι 20 Ἰουνίου 1931* | *Ἔτος 63ον.—Ἀριθ. 29*

ΤΟ ΠΑΛΙΟ ΚΑΡΑΒΙ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ ALPHONSE DAUDET

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Ἡ ὁδὸς τῶν Κόκκινων Παιδιῶν στὴ συνοικία τοῦ Τέμπλου. Ἕνας δρομάκος στενὸς σὰν ὑπόνομος, μὲ ρυάκια δεξιὰ κι' ἀριστερὰ ἀπὸ βρώμικα νερά.

Ἀπὸ κάθε μεριὰ ψηλὰ σπίτια μὲ πελώρια παράθυρα, ποὺ ἀπ' τὰ περισσότερα λείπουν τὰ τζάμια. Φτωχόσπιτα, σπίτια τυπογράφων, γυρολόγων, ἐργατῶν.

Τὰ ἰσόγεια εἶναι μαγαζιά. Μαγαζιὰ κάθε λογῆς: μπακάλικα, χασάπικα, καπηλιὰ καὶ ἄλλα.

Εἶναι τὸ τελευταῖο Σάββατο τοῦ μηνός, ἡμέρα ποὺ οἱ φτωχοὶ πληρώνουν τὰ νοίκια τους κι' οἱ ἰδιοκτῆτες, ἀφοῦ βαρέθηκαν νὰ περιμένουν, τοὺς πετοῦν στὸ δρόμο.

Εἶναι ἡ ἡμέρα ποὺ βλέπει κανεὶς στοὺς δρόμους νὰ περνοῦν ἁμάξια φορτωμένα μὲ ὅλων τῶν εἰδῶν τὰ φτωχοέπιπλα.

Νυχτώνει.

Ἕνα-ἕνα ἀνάβουν τὰ φανάρια τοῦ γκαζιοῦ.

Οἱ διαβάτες, βιαστικοὶ βιαστικοί, γιατὶ κάνει κρύο, προσπερνοῦν.

Μέσα σ' ἕνα καπηλιό, καθισμένοι μπροστὰ σ' ἕνα τραπεζάκι, ὁ μπάρμπα Λουδῶ πίνει μ' ἕνα μαραγκὸ τῆς συνοικίας.

Τὸ ἀγαθὸ κόκκινο πρόσωπο τοῦ τίμιου ναυτικοῦ λάμπει ἀπὸ χαρά, ἐνῶ ἕνα ἀνοιχτόκαρδο γέλιο τοῦ τραντάζει τοὺς ὤμους.

— Λοιπὸν σύμφωνοι; μπάρμπα Ντυμπάκ, δέχεσθε ν' ἀγοράσετε τὴν ξυλεία μου στὴν τιμὴ ποὺ σᾶς εἶπα;

— Σύμφωνοι, τόκα!

— Στὴν ὑγεία σας!

— Ἐβίβα!

Τσουγκρίζουν τὰ ποτήρια, κι' ὁ μπάρμπα-Λουδῶ πίνει μὲ τὰ μάτια μισόκλειστα καὶ χτυπᾶ στὸν οὐρανίσκο τὴ γλῶσσα του, γιὰ ν' ἀπολαύσῃ καλύτερα τὸ κρασί του.

Τί τὰ θέλετε! κανεὶς μας δὲν εἶναι τέλειος, κι' ἡ ἀδυναμία τοῦ μπάρμπα-Λουδῶ εἶναι τὸ κρασί.

Δὲν πάει νὰ πῇ πὼς εἶναι κανένας μπεκρῆς—ὁ Θεὸς νὰ φυλάῃ,—ἀλλὰ δὲν κρύβει καὶ τὴν ἀγάπη του γι' αὐτό. Ἡ γυναίκα του, ποὺ εἶναι γερὸ κεφάλι, δὲν θὰ τὸν ἄφινε κιόλας· ἀλλ' ὅταν ζεῖ κανεὶς ὅπως οἱ ναυτικοί, μὲ τὰ πόδια ὅλη μέρα στὸ νερό, τὸ κεφάλι στὸν ἥλιο, πρέπει νὰ πίνῃ ποῦ καὶ ποῦ ἕνα ποτηράκι γιὰ νὰ συνέρχεται.

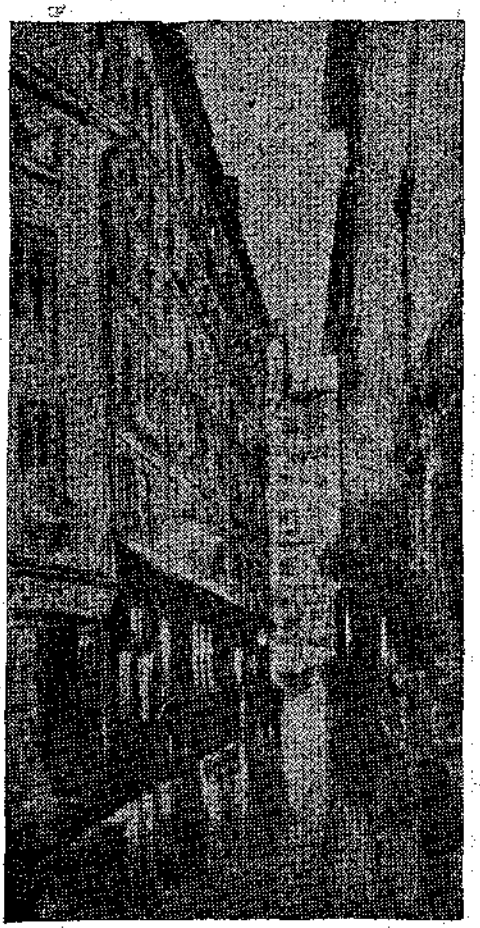

«Ἕνας δρομάκος στενὸς σὰν ὑπόνομος...»
(Σελ. 337, στ. α'.)

Ὁ μπάρμπα-Λουδῶ ὅλο καὶ πιὸ εὔθυμος γίνεται, σκεπτόμενος τὰ λεπτὰ ποὺ θὰ πάρῃ αὔριο.

Ἕνα χειροσφίξιμο, ἕνα τελευταῖο ποτηράκι καὶ χωρίζονται.

— Αὔριο χωρὶς ἄλλο!

— Μείνετε ἥσυχος!

Ἀσφαλῶς δὲν θὰ λείψῃ ἀπ' τὸ ραντεβού του ὁ μπάρμπα-Λουδῶ. Ἡ τιμὴ εἶναι πρώτης τάξεως, καὶ κοπίασε ἀρκετὰ ὥς νὰ τὴ βρῇ.

Χαρούμενος, σὰν τὸ μαθητή, ποὺ ἔχει τὸ ἄριστα στὴν τσέπη του, ξεκινάει γιὰ τὸ σπίτι.

Τί θὰ πῇ ἡ κυρὰ-Λουδῶ, γυναίκα μὲ γερὸ κεφάλι, ὅταν μάθῃ ὅτι ὁ ἄντρας της πούλησε τὴν ξυλεία του σὲ τόσο καλὴ τιμή;

Μιὰ-δυὸ τέτοιες δουλειὲς νὰ κάνῃ ἀκόμα, καὶ θὰ εἶναι σὲ θέσῃ, ν' ἀγοράσουν ἕνα κινούργιο καράβι καὶ νὰ παρατήσῃ πιὰ τὴν «Ὡραία Νιβερναίζα», ποὺ παλιώνοντας ἄρχισε νὰ μπάζῃ νερά.

Δὲν ἔχει παράπονο, γιατὶ στὰ νιάτα του ἦταν ἕνα ξακουστὸ καράβι καὶ τὸν δούλεψε πιστά. Ἀλλὰ νά, ὅλα παλιώνουν, ὅλα χαλοῦν, κι' αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ μπάρμπα Λουδῶ δὲν νοιώθει πιὰ τὸν ἑαυτό του τόσο νέο, ὅσο τὸν καιρὸ ποὺ ἦταν μοῦτσος στὰ πολεμικά.

Ἀλλὰ τί τρέχει ἐκεῖ-πέρα;

Καμμιὰ δεκαριὰ γυναικούλες τῆς γειτονιᾶς ἔχουν περικυκλώσει ἕναν ἀστυφύλακα ποὺ κάτι γράφει σ' ἕνα σημειωματάρι.

Ὁ ναυτικὸς ἀπὸ περιέργεια πλησιάζει καὶ ρωτάει.

Τί τρέχει;

Δὲ βαριέσαι, κανένας μεθυσμένος θάχῃ πέσει ἢ κανέν' ἀμάξι θὰ πάτησε κανένα σκύλο.

Ἀλλὰ ὄχι! ἕνα παιδάκι, καθισμένο καταγῆς, μὲ τὸ πρόσωπο γεμάτο μαρμελάδα, κλαίει καὶ σκουπίζει μὲ τὰ βρώμικα χέρια του τὰ μάτια του.

Κλαίει, καὶ τὰ δάκρυα ἔχουν αὐλα-

κώσει παράξενα τὸ πασαλειμμένο προσωπάκι του.

Κρύος, ἀλύγιστος, ὁ ἀστυφύλακας τὰ ἀνακρίνει σὰ νὰ μιλοῦσε σὲ κανένα μεγάλο.

— Πῶς λέγεσαι;

— Ἀόλος.

— Γεῶργος, τ' ἄλλο σου τ' ὄνομα;

Καμμιὰ ἀπάντηση, τὸ μικρὸ ξανάρχισε τὰ κλάματα φωνάζοντας:

— Μαμμά, μαμμά.

Ἐκείνη τὴ στιγμή, μιὰ γυναικούλα τοῦ λαοῦ, ἄσχημη καὶ βρώμικη, πετάχτηκε κι' εἶπε στὸν ἀστυφύλακα:

—Ἀφῆστε νὰ τὸ ρωτήσω ἐγώ.

Ἔσκυψε, σκούπισε τὰ μάτια του, τὸ φίλησε κι' ὕστερα τὸ ρώτησε.

— Πῶς τὴ λένε τὴ μαμμά σου, μικρό μου;

Δὲν ἤξερε.

Ὁ ἀστυφύλακας, γυρίζοντας τότε στοὺς γειτόνους, εἶπε.

— Κανένας ἀπὸ σᾶς δὲν ξέρει τίποτα; οὔτε αὐ ποὺ ἤσουνα πορτιέρισσα στὸ σπίτι ποὺ καθόντανε;

Οὔτε κι' αὐτὴ δὲν ἤξερε τ' ὄνομά τους. Περνοῦσαν τόσοι νοικάρηδες καθημερινῶς ἀπὸ κεῖ-μέσα! Ἡ μόνη πληροφορία ποὺ μπόρεσε νὰ τοὺς δώσῃ ἦταν ὅτι καθόνταν δυὸ μῆνες ἐκεῖ, ὅτι δὲν πλήρωσαν ποτὲ πεντάρα κι' ὅτι ὁ νοικοκύρης τοὺς ἔκανε ἔξωση.

— Τί δουλειὰ ἔκαναν;

— Τίποτα. Ὁ πατέρας κι' ἡ μητέρα περνοῦσαν τὶς ἡμέρες τους πίνοντας καὶ τὶς νύχτες δερνόνταν. Ποτὲ δὲν συμφωνοῦσαν παρὰ μόνο ὅταν ἔδερναν κι' οἱ δυό τους ἄλυπητα δυὸ ἀγοράκια, ποὺ τἄβαζαν καὶ ζητιάνευαν καὶ τἄλεγαν παιδιά τους.

Καλὴ οἰκογένεια, μὰ τὴν ἀλήθεια!

— Λέτε νἄρθουν νὰ τὸ ζητήσουν τὸ παιδί τους;

— Δὲν πιστεύω.

Εἶχαν ἐπωφεληθεῖ ἀπὸ τὴ μετακόμισή γιὰ νὰ τὸ χάσουν. Δὲν ἦταν δὰ ἡ πρώτη φορὰ ποὺ γινόταν τέτοιο πρᾶγμα

Τότε ὁ ἀστυφύλακας ξαναρώτησε:

—Δὲν τοὺς εἶδε κανεὶς τὴν ὥρα ποὺ ἔφευγαν;

Εἶχαν φύγει τὸ πρωΐ, ὁ ἄντρας σπρώχνοντας ἕνα καρότσι, ἡ γυναίκα βαστώντας μὲ τὸ ἕνα χέρι ἕνα μπόγο καὶ μὲ τ' ἄλλο τὰ δυὸ παιδιά."Αντε πιάσ' τους τώρα! Οἱ διαβάτες, ἀγανακτισμένοι, ἐλεεινολογοῦσαν τοὺς ἄπονους γονεῖς καὶ προσπερνοῦσαν.

Ἦταν ἐκεῖ ἀπ' τὸ μεσημέρι τὸ φτωχό.

Ἡ μητέρα του τὸ εἶχε καθίσει σὲ μιὰ καρέκλα λέγοντας:

— Κάτσε φρόνιμα ὡς που νἄρθω.

Ἀπὸ τότε τὴν περίμενε.

Σὲ λίγο ἄρχισε νὰ πεινάῃ κι' ἔβαλε τὰ κλάματα· τότε βγῆκε ἡ μανάβισσα ἀπ' ἀπέναντι καὶ τοῦδωσε μιὰ φέτα ψωμὶ μὲ γλυκό· ἀλλὰ ἡ φέτα εἶχε πρὸ πολλοῦ τελειώσει κι' ὁ μικρὸς ξανάρχισε τὰ κλάματα.

Ἔτρεμε ἀπ' τὸ φόβο του τὸ φτωχό. Φοβόταν τὰ σκυλιὰ ποὺ τριγύριζαν, φοβόταν τὸ σκοτάδι ποὺ ὁλόενα καὶ πύκνωνε, φοβόταν τοὺς ἄγνωστους ποὺ τοῦ μιλοῦσαν, κι' ἡ μικρὴ καρδούλα του χτυποῦσε τόσο δυνατά, ποὺ νόμιζε πὼς θὰ σπάσῃ.

«Καμμιὰ δεκαριὰ γυναικούλες τῆς γειτονιᾶς ἔχουν περικυκλώσει ἕναν ἀστυφύλακα...»
(Σελ. 337, στ. γ'.)

Ὁ κύκλος τῶν περιέργων ὅσο πήγαινε καὶ μεγάλωνε. Βαριεστισμένος πιὰ ὁ ἀστυφύλακας πῆρε τὸ μικρὸ ἀπ' τὸ χέρι γιὰ νὰ πάῃ νὰ τὸ παραδώσῃ στὴν ἀστυνομία, ὅταν θυμήθηκε κάτι καὶ εἶπε:

— Ἄ, ξέχασα, μήπως θέλει νὰ τὸ πάρῃ κανείς;

—Ἐγώ!

Ὅλοι γύρισαν κι' εἶδαν ἕν' ἀγαθὸ κόκκινο πρόσωπο ποὺ χαμογελοῦσε ὡς τ' αὐτιά.

— Ἂν δὲν τὸ θέλει κανένας ἄλλος, τὸ παίρνω ἐγώ.

Ὅλοι ἄφησαν ἐπιφωνήματα θαυμασμοῦ.

— Μπράβο σου!

— Εἶσαι καλὸς ἄνθρωπος!

— Κάνεις ἕνα καλὸ γιὰ τὴν ψυχή σου!

Ὁ μπάρμπα-Λουδώ, ξαναμμένος ἀπ' τὸ κρασί, εὐχαριστημένος ἀπ' τὴν καλὴ τιμὴ ποὺ πούλησε τὴν ξυλεία του καὶ τὴν ἐπιδοκιμασία ὅλων, σταύρωσε τὰ χέρια του κι' εἶπε.

— Αἴ, δὲν κάνω τίποτα σπουδαῖο· καθένας στὴ θέση μου τὸ ἴδιο θἄκανε.

Ὕστερα οἱ περίεργοι τὸν συνόδεψαν ὡς τὴν ἀστυνομία, χωρὶς νὰ τοῦ ἀφήσουν καιρὸ νὰ κρυώσῃ ὁ ἐνθουσιασμός του. Ἐκεῖ, ὅπως γίνεται πάντα σὲ τέτοιες περιστάσεις, ἄρχισαν νὰ τὸν ἀνακρίνουν.

— Πῶς λέγεσαι;

— Θωμᾶς Λουδώ, κύριε ἀστυνόμε, παντρεμένος, καὶ καλοπαντρεμένος τολμῶ νὰ πῶ, μὲ μιὰ γυναῖκα μὲ γερὸ κεφάλι. Εὐτυχῶς γιὰ μένα, κύριε ἀστυνόμε, γιατὶ δὲν εἶμαι σπουδαῖος, βλέπετε, δὲν εἶμαι κανένας ἄσσος, «ὁ Θωμᾶς δὲν εἶναι ἄσσος» ὅπως λέει πάντα κι' ἡ γυναίκα μου.

Ποτὲ δὲ στάθηκε τόσο εὔγλωττος!

Αἰσθανόταν λυμένη τὴ γλῶσσα του, ὅπως τὴν αἰσθάνεται ἕνας ἄνθρωπος ποὺ ἔχει κάνει μιὰ καλὴ πούλησῃ κι' ἔχει πιεῖ μιὰ μπουκάλα κρασί.

—Ἐπάγγελμα;

— Ναυτικός, κύριε ἀστυνόμε, καπετάνιος τῆς «Ὡραίας Νιβερνκίζας». Ἕνα γερὸ καράβι, μ' ἕνα πρώτης τάξεως πλήρωμα. Ἄ, ὅσα γιὰ τὸ πλήρωμα, εἶναι περίφημο. Ρωτήστε τοὺς νεροκράτες ἀπ' τὴ Γέφυρα τῆς Παναγίας ὡς τὸ Κλαμεσή, τὸ ξέρετε τὸ Κλαμεσή, κύριε ἀστυνόμε;

(Ἀκολουθεῖ) ΒΑΣΟΥΛΑ ΜΠΟΥΡΝΙΑ

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ ΣΤΟ ΜΠΑΜΠΑ

Ἕνας καινούριος χωρισμὸς ξύπνισε ξανὰ τὸν πόνο τοῦ δικοῦ σου. Καὶ ἀναρωτιέμαι, ποὺ νὰ κρύβεται ἄραγε τόση θλίψη, τόσοι καϊμοὶ τὶς ἄλλες μέρες! Σὲ ποιὰ τάχα γωνιὰ τῆς καρδιᾶς; Ἴσως νἄχῃ σταλάξει σ' αὐτὴν τὴν πικρὴ πτυχὴ τῶν χειλιῶν, ποὺ δὲν φεύγει οὔτε ὅταν τὸ γέλιο τ' ἀνοίγει διάπλατα. Ἴσως στὸ βάθος τῶν σκοτεινῶν ματιῶν ποὺ μένουν πάντα θλιμένα, λυπημένα βαριά.

Εἶναι καὶ μέρες ποὺ δὲν κρύβεται διόλου. Τὰ χείλια μένουν πάντα μαζεμένα καὶ δακρυσμένα τὰ μάτια. Εἶμαι σκυμμένη στὸ βιβλίο, χωρὶς νὰ διαβάζω. Μὰ δὲ σηκώνω τὸ κεφάλι γιὰ νὰ μὴν ἀντικρύσω τὸ στολισμένο σπίτι. Εἶναι, ξέρεις, γιορτή. Πάσχα, Χριστούγεννα ἢ καὶ κάποια ὀνομαστική. Ὅλοι γιορτάζουν. Μὰ ἐγώ, πῶς νἄχω γιορτή, καὶ πῶς νὰ πέρνω μερίδιο σ' αὐτή, ὅταν νοιώθω τόση μοναξιὰ καὶ τόση ἀπόγνωση μέσα μου; Ἡ μοναδική μου στοργὴ βρίσκεται μακριά, πέρα σ' ἀλαργινὲς θάλασσες, σὲ ξένες χῶρες, σ' ἄγνωστο οὐρανό. Καὶ ποιὸς ἄλλος θ' ἀφίσῃ τὴ γλύκα τῆς χαρᾶς του, γιὰ νὰ σκύψῃ πάνω σὲ μιὰ λύπη ξένη; Ἡ ψυχή μου, τέτοιες μέρες, πετάει σὰ σπίτια ποῦχουν ἕνα ὅμοιο καϊμό. Γεννιέται μέσα μου ἕνα αἴσθημα συμπόνειας κι' ἀγάπη γιὰ ὅλους ἐκείνους ποὺ οἱ ἀγαπημένοι τους λείπουν. Θλίβομαι μαζί τους, καὶ τότε μοῦ φαίνεται, πὼς ἡ θλίψη μου, καθὼς σμίγει μὲ τὸν πόνο τῶν ἄλλων, πλαταίνει, μὰ γίνεται

λιγώτερο ὀδυνηρή. Δὲν εἶναι περίεργο;

Στὴν εἴσοδο τοῦ Κήπου, κάθεται πάντα ἕνας τυφλὸς ζητιάνος. Ἀνάμεσα στὰ συχώρια του, ξεχωρίζω αὐτὲς τὶς λέξεις: «τὸ φῶς τῶν ὀμματιῶν σας». Δὲν ἀκούω πιότερα. Γιατὶ συλλογιέμαι ἀμέσως πὼς ἐμένα τὸ «φῶς τῶν ὀμματιῶν μου» λείπει, καὶ γι' αὐτὸ ἴσως ἡ ἀμορφιὰ τοῦ κήπου δὲν ἀγγίζει τὴν ψυχή μου. Μὲ βλέμμα ξένο κοιτάζω τὰ λευκὰ τριαντάφυλλα, τὰ πελώρια ἑκατόφυλλα, τὶς πολύχρωμες φρέζες, τὶς λιγοστὲς βιόλες, τοὺς κρίνους, τὰ γαρύφαλλα καὶ ὅλο τὸ πλῆθος τῶν ἄλλων λουλουδιῶν. Βυθίζομαι στὴν πρασινάδα. Σκύβω πάνω στὴ χαβούζα καὶ κοιτάζω τὰ χρυσόψαρα ποὺ κολυμπᾶνε ξένοιαστα. Ὅλ' αὐτὰ μηχανικά, σὰν νὰ ζῇ μέσα μου ἕνας ξένος ἄνθρωπος, ποὺ μοῦ κανονίζει τὶς κινήσεις. Ἐγώ... προσμένω «τὸ φῶς τῶν ὀμματιῶν μου» γιὰ νὰ χαρῶ, νὰ γελάσω, νὰ πάρω μέρος στῶν ἄλλων τὴ γιορτή. Μὰ μιὰ τέτοια μέρα γλυκειὰ κι' ὁλόχαρη θ' ἀνατείλῃ τάχα γιὰ μένα;

Ἡ κορούλα σου, σὲ φιλάει πολὺ-πολύ.

Καὶ ἡ ἀπάντηση:

Ἐγώ, Νινέττα μου, ὁ γέρος μπροστὰ στὴ δική σου νειότη καὶ στὴ δική σου ἄνθηση, θὰ μιλοῦσα μὲ τὴ φωνὴ καὶ τὴν αἰσιοδοξία ποὺ τὰ χρόνια σου ἔπρεπε νἄχουν. Ἐγὼ ποὺ τρέχω μὲ βήματα γοργὰ στὴ δύση τῆς ζωῆς, συλλογιέμαι: —Σήμερα γιορτή. Παντοῦ χαρά! Ὁ μοναδικὸς σκοπὸς τῆς ζωῆς μου βρίσκεται μακριά, σ' ἕνα τόπο γνώριμο Κι' ἐγὼ εἶμαι μόνος στοὺς ξένους, ἔρημος μέσα σ' αὐτὴ τὴν ἀπέραντη πόλη. Μὰ δὲ θλίβομαι. Πέρασαν ὀχτώ, δέκα, εἴκοσι μῆνες... Θὰ περάσουν γοργότερα κι' οἱ λίγοι ποὺ μᾶς χωρίζουν ἀκόμα...» Κι' ἡ ἐλπίδα ζεῖ μέσα μου, πάντα. Τραγουδῶ κάποτε σὰν παιδί. Καὶ φαντάζομαι πῶς μ' ἀκοῦς. Θαρρῶ πῶς θ' ἀκούσω τὴν παιχνιδιάρικη φωνή σου —«Μπαμπά! Εἶσαι γέρος. Στοὺς κροτάφους ἀσπρίζουν τὰ μαλλιά σου. Πῶς τραγουδεῖς;»

Κόβω τὸ τραγούδι καὶ σ' ἀπαντῶ:— «Τὰ καναρίνια κελαδοῦν γλυκύτερα, ὅταν ἔχουν κοντὰ τὰ μικρούτσικα παιδιά τους. Θέλουν νὰ τὰ μάθουν κι' αὐτὰ νὰ κελαδοῦν, καὶ νὰ τὰ κάμουν νὰ πιστέψουν πὼς ἡ ζωὴ εἶναι ὁμόρφη, ἀκόμα καὶ στὴ φυλακή...»

Ἄχ, ναί! Στὴ φυλακὴ βρισκόμαστε κι' οἱ δυό. Ἀόρατα τὰ σίδερα, μὰ δυνατά. Νὰ τραγουδῆς, Νινέττα μου, σὰν τὸ πουλί! Γι' αὐτά, ἴσως κανένα χέρι ἀνθρώπινο δὲ θὰ χαρίσῃ τὴ λευτεριά. Οὔτε σὲ μᾶς χέρι ἀνθρώπινο θὰ δώσῃ τὸ λυτρωμό. Μὰ ὁ Θεὸς ὑπάρχει. Ἐκεῖνος θὰ μᾶς ἀνοίξῃ τὸ κλουβί. Γιατὶ νὰ μὴ χαιρόμαστε; Πιστεύεις στὸ

Μπαμπά σου;

Γιὰ τὴν ἀντιγραφή: ΕΛΕΝΗ ΡΕΣ-ΖΑΦΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΕΝΟΣ ΓΑΤΟΥ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΚΘ'.

Ἔ, μὰ φτάνει πιά! Ὡς πότε αὐτὸς ὁ κύριος Πολύβιος θἄμενε ἀτιμώρητος κι' ἐλεύθερος νὰ κακοποιῇ ζῶα καὶ ἀνθρώπους; Τὸ γκρέμισμά του, βλέπετε, ἀπὸ τὸν ἀνεμοδείχτη οὔτε τὸ θυμόταν. Ἔπρεπε νὰ πάθῃ κάτι ἄλλο, ποὺ νὰ τὸ θυμᾶται σ' ὅλη του τὴ ζωή!

Αὐτὰ συλλογιζόμουν καὶ ζητοῦσα τὴν εὐκαιρία γιὰ νὰ τὸν κάμω ἐγὼ νὰ τιμωρηθῇ. Τὸ εἶπα μάλιστα καὶ τοῦ φίλου μου Τόπ, ποὺ τὸ βρῆκε ἀναγκαιότατο καὶ δικαιότατο. Γιατί, σὰν παθὸς κι' αὐτός, δὲν ἐχώνευε καθόλου τὸ κακόπαιδο καὶ θἄταν πολὺ εὐτυχισμένος ἂν μποροῦσε νὰ μὲ βοηθήσῃ στὸ σχέδιο μου.

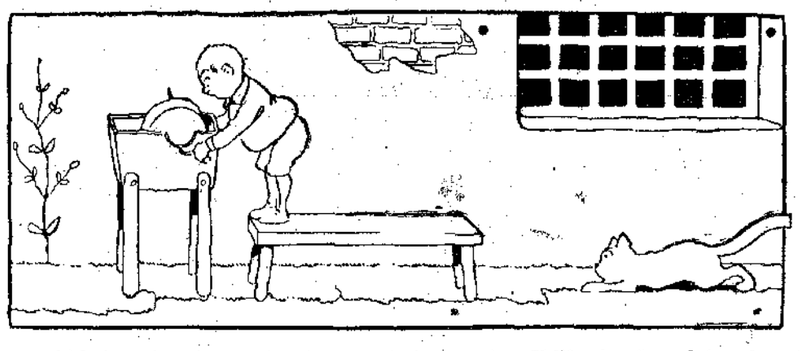

Ἀλλὰ ποιὸ σχέδιο; Δὲν εἶχα βρεῖ ἀκόμα κανένα. Κι' ἡ τύχη ἔκαμε νὰ μοῦ τὸ ὑποδείξῃ ὁ ἴδιος ὁ Τόπ.

Μιὰ μέρα, ἦρθε τρεχάτος κοντά μου καὶ μοῦ εἶπε στ' αὐτί:

—Ὁ λεγάμενος κάτι κάνει πάλι στὴν αὐλή. Ἔλα νὰ ἰδῇς, γιατὶ ἐγὼ δὲν καταλαβαίνω αὐτὸ τὸ παιχνίδι. Μά, χωρὶς ἄλλο, κάτι κακὸ ἑτοιμάζει!

Ἔτρεξα κι' εἶδα πραγματικῶς τὸν Πολύβιο, στὴν αὐλὴ τοῦ πύργου, νὰ τροχίζῃ ἕνα μαχαίρι.

Εἶχε στήσει κεῖ-πέρα ἕναν τροχὸ καί, ἀνεβασμένος σ' ἕνα πάγκο, τὸν γύριζε κι' ἀκουμποῦσε πάνω του τὸ λεπίδι τοῦ μαχαιριοῦ Τὸ ἀτσάλι τριβόταν μ' ἕναν παράξενο ἦχο ἀπάνω στὴν πέτρα, καὶ κάπου-κάπου ἔβγαζε σπίθες.

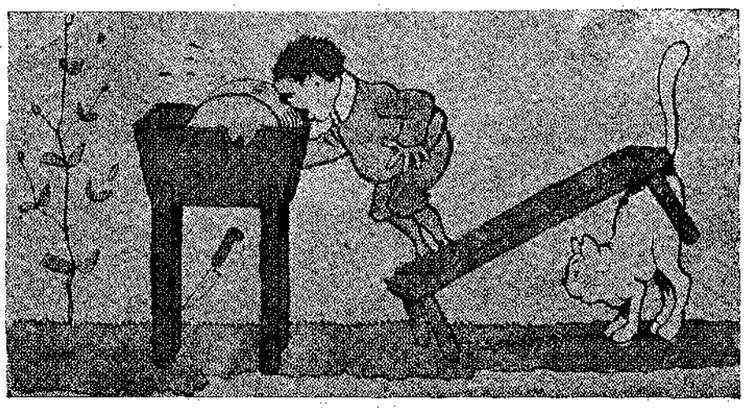

Ὁ Πολύβιος φαινόταν πολὺ βυθισμένος στὴν ἐργασία του. Ποιὸς ξέρει τί ἐσκόπευε νὰ κόψῃ μ' ἐκεῖνο τὸ μαχαίρι — κανένα μπουὰ πάλι; — καὶ τὸ τρόχιζε μὲ τόση προσοχή... Εἶχε ὅμως μαῦρο μανίκι, κι' αὐτὸ μ' ἔκαμε νὰ θυμηθῶ τὸ λαϊκὸ τραγούδι:

Μαυρομάνικο μαχαίρι,
Βάσανα ποὺ ἔχει ὁ κόσμος!

«— Ναί, εἶπα μὲ τὸ νοῦ μου, ὁ κόσμος ἔχει βάσανα μεγάλα, κι' ἐμεῖς οἱ γάτοι τὸ ξέρουμε καλά... Αὐτὴ τὴ φορὰ ὅμως, Πολύβιέ μου, τὰ βάσανα θἄ-

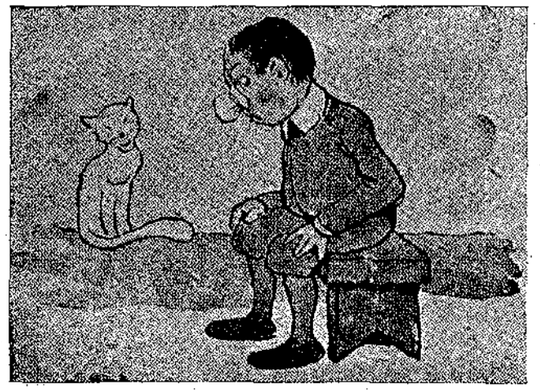

ναι γιὰ σένα. Τώρα θὰ ἰδῆς!

Γιατὶ μοῦ εἶχ' ἔρθει ξαφνικὰ μιὰ ἰδέα.

Δὲν χάνω καιρὸ — ὁ Πολύβιος δὲν μὲ εἶχε ἰδεῖ καθόλου, — πλησιάζω σιγὰ-σιγὰ καὶ χώνουμαι κάτω ἀπ' τὸν πάγκο ὅπου ἦταν ἀνεβασμένος.

«— Τὸ νοῦ σου, Χιόνη! εἶπα μὲ τὸ νοῦ μου. Ἐδῶ θὰ τὸ δεῖξης! Ὁ κακὸς Πολύβιος πρέπει νὰ τιμωρηθῆ! Θάχης ὅμως τὴ δύναμη ποὺ χρειάζεται:.. Ἐμπρός! Κουράγιο!..»

Σήκωσα τότε τὴ ράχη μου ψηλά, ψηλά, κι' ἔσπρωξα ἀπὸ κάτω τὴν ἄκρη τοῦ πάγκου μ' ὅλη μου τὴ δύναμη.

Ἔ, ἡ δύναμη ποὺ ἔβαλα ἦταν ἀρκετή. Ὁ πάγκος σηκώθηκε κι' ἔγειρε, ὁ Πολύβιος, στὴν ἄλλη ἄκρη, ἔχασε τὴν ἰσορροπία κι' ἔπεσε μπρούμυτα πάνω στὸν τροχό. Μὰ καθαυτὸ «μπρούμυτα». Ἡ μύτη του δηλαδὴ ἀκούμπησε στὸν τροχὸ ποὺ γύριζε, ὅπως πρωτύτερα ἀκουμποῦσε τὸ λεπίδι τοῦ μαχαιριοῦ. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα; Τὸ φαντάζεστε: Ὅπως πρωτύτερα φαγωνόταν καὶ τροχιζόταν στὴν πέτρα τὸ μαχαίρι, τώρα τροχιζόταν καὶ φαγωνόταν ἡ μύτη τοῦ κυρίου Πολύβιου!

Λίγες στιγμὲς βάσταξε αὐτό, ἀλλὰ ἔφτασε. Ὁ Πολύβιος πέταξε χάμω τὸ μαυρομάνικο μαχαίρι — ἄχ, βάσανα! — τσίριξε ἀπὸ τὸν πόνο, γκρεμίστηκε ἀπὸ τὸν πάγκο κι' ἔπειτα εὐθὺς σηκώθηκε καὶ τὄβαλε στὰ πόδια ξεφωνίζοντας:

—Ἡ μύτη μου! ἡ μύτη μου!.. Βοήθεια!.. Ἔπεσα πάνω στὸν τροχὸ καὶ τρόχισα τὴ μύτη μου!.. Τρέχουν αἵματα!.. Πώ, πώ!.. Βοήθεια!..

Ἀλήθεια τὄλεγε: Ἂν τὰ μαχαίρια, ὅταν τροχίζουνται, βγάζουν σπίθες, οἱ μύτες ὅμως βγάζουν αἵματα. Πώ, πώ!..

Ὁ πύργος ἀναστατώθηκε κι' ἄρχισαν ἀμέσως νὰ πλένουν καὶ νὰπολυμαίνουν τὴν πληγωμένη μύτη. Ἔκραξαν καὶ τὸ γιατρό, ποὺ τῆς ἔβαλε διάφορα γιατρικά, ἐπιθέματα καὶ τσιρότα. Γιὰ μερικὲς ἡμέρες, ὁ Πολύβιος ἦταν κλεισμένος στὴν κάμαρά του. Κι' ὕστερα τὸν εἴδαμε νὰ κατεβαίνη στὸν κῆπο καὶ νὰ κάθεται σ' ἕνα σκαμνὶ σκεπτικὸς κι' ἀγνώριστος. Ἡ μύτη του ἦταν ἀκόμα δεμένη, μπλαστρωμένη, κουκουλωμένη. Θἄλεγες πῶς ἦταν ἀποκριὲς κι' ὁ Πολύβιος εἶχε φορέσει μιὰ ψεύτικη κι' ἀστεία μυτάρα. Μὰ τί κατσούφης μασκαρὰς ποὺ ἦταν! Καθόλου, μὰ τὴν ἀλήθεια, δὲ γελοῦσε...

(Ἀκολουθεῖ) Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΠΡΩΤΕΣ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

Προσπάθησε κανένας σας ποτὲ νὰ θυμηθῆ ποιὲς εἶναι οἱ πιὸ παλιὲς ἐντυπώσεις ποὺ μπόρεσε νὰ κρατήση;

Τὸ μικρὸ παιδὶ κοιτάει τὸ κάθε τί μὲ τὰ κατάπληχτα μάτια του, κι' ὅμως ἀπ' τὶς ἐντυπώσεις τοῦ πρώτου καὶ τοῦ δευτέρου χρόνου τίποτα ξεκαθαρισμένο δὲν ἀπομένει στὴ μνήμη του.

Ὅσες φορὲς ἀναπόλησα τοῦτη τὴν ἐποχὴ τῆς ζωῆς μου, μόνο δυὸ τρεῖς ἐντυπώσεις κατάφερα νὰ ξεχωρίσω, σὰ σημάδια φωτεινὰ σὲ κατασκότεινη νύχτα.

Συλλογίστηκα συχνὰ πάνω σ' αὐτὲς καὶ προσπάθησα νὰ τὶς σχετίσω μὲ τὶς πληροφορίες τῶν δικῶν μου. Ἔτσι, ἀπὸ καιρὸ τὶς ἔχω καθορίσει μὲ τρόπο δριστικό, δίχως γι' αὐτὸ νἄμαι καὶ σίγουρος πῶς στὴν πραγματικότητα ἦταν ἔτσι καθαυτὸ ὅπως τὶς φέρνω τώρα στὴ φαντασία μου.

Δὲν εἶχα χρονίσει ποὺ μὲ πρωτοπέρνανε σὲ ταξίδι. Πρέπει νὰ ξεκινήσαμε νύχτα ἀπ' τὸ σπίτι — περασμένα μεσάνυχτα. Ἐκεῖνο ποὺ θυμᾶμαι εἶναι πῶς κάποιος μὲ κρατοῦσε στὴν ἀγκαλιά του καὶ πῶς μέσα στὴ νύχτα ἄνοιξ' ἕνα παράθυρο καὶ πρόβαλε ἕνας ἄντρας μεσάκοπος, κρατώντας κάποιο φῶς στὸ χέρι του· θὰ βγῆκε, φαίνεται, νὰ μᾶς ἀποχαιρετήση.

Ἡ ἐμφάνιση τούτη χαράχτηκε βαθιὰ στὸ μυαλό μου, γιὰ νὰ μὴ σβύση ποτέ. Τοῦτο τὸ περιστατικό, λέω πῶς εἶναι ἡ πρώτη ἀράδα ποὺ γράφτηκε στὴν κάτασπρη σελίδα τῆς μνήμης μου.

Ἀκολουθοῦν ὅμως περιστατικὰ καὶ εἰκόνες δίχως συνοχή.

Μιὰ πλατεῖα ποὺ γυμνάζονται στρατιῶτες: Κανόνια, κυλίβαντες, τουφέκια βαλμένα πυραμίδες.

Θυμᾶμαι καλὰ ἀκόμα τὸ γκρέμισμά μου ἀπὸ κάποια ξύλινη σκάλα.

Καὶ τελευταία στὴ σειρὰ κράτησα τὴν εἰκόνα τοῦ φωτισμένου πελάγου: Ταξιδεύουμε στὸ Αἰγαῖο. Ἡ θάλασσα φαίνεται ἥσυχη, μὰ τὸ πλοῖο κουνιέται ἀργὰ καὶ ρυθμικά· εἶν' αὐτὸ ποὺ λὲν οἱ θαλασσινοὶ ἀλογοφουρτούνα καὶ ποὺ θαρρεῖς πῶς ἡ θάλασσα στάθηκε καὶ πέρνει βαθειὰ καὶ κρατημένη ἀνάσα.

Στὴν πρύμη τοῦ βαποριοῦ, ἀκουμπώντας στὴν κουπαστή, τοξιδιῶτες καὶ ναῦτες τραγουδᾶνε μελαγχολικά:

Θάλασσα λεβεντοπνίχτρα,
Θάλασσα φαρμακερή...

Καὶ σήμερ' ἀκόμα τὸ παλιὸ τοῦτο θαλασσινὸ τραγούδι τ' ἀκούω μὲ συγκίνηση· πάντα μοῦ θυμίζει τὴν εἰκόνα ἐκείνη τοῦ καραβιοῦ ποὺ χόρευε ἀνάλαφρα στὰ γαλάζια κύματα.

Καὶ τὴν εἰκόνα αὐτὴ τὴν ἔκαμα σύμβολο: Σὰν ἀνοιχτῆς στὸ ἀπέραντο πέλαγος, δὲν ἔχει σημασία ἂν θἄβρῆς τὴ θάλασσα φουρτουνιασμένη· φτάνει νὰ καθρεφτίζει τὸν οὐρανὸ καταγάλανο καὶ στὸν ἀγέρα νἀντιλαλεῖ κάποιο τραγούδι, ἢ καλύτερα, ἕνα τραγούδι νὰ βγαίνη ἀπὸ μέσα σου!

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΓΙΟΥΛΗΣ

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΤΙΣ ΦΕΡΝΕΙ ΕΝΑΣ ΔΡΟΜΟΣ

Ὁ δρόμος μας μοιάζει πολὺ μὲ μιὰ φέτα πεπονόφλουδα. Κάνει, σὰν αὐτή, στὴ μέση κοιλιά, ἐνῶ οἱ δυὸ ἄκρες της τραβᾶνε ψηλά. Αὐτὸ συμβαίνει γιατὶ πέφτει ἀνάμεσα σὲ δυὸ λόφους· ἔτσι ἀρχίζει ἀπ' τὶς ὑπώρειες τοῦ ἑνὸς καὶ τελειώνει στὰ πόδια τοῦ ἄλλου.

Τὸ δρόμο μας ἐγὼ τὸν ἀγαπάω πολύ. Ἀξίζει γιὰ μένα ὅσο καὶ τὸ σπίτι μας. Ἂς μὴν εἶναι, — ὅπως δὰ καὶ τὸ σπίτι μας, — κανένας δρόμος σπουδαῖος. Βέβαια. Μέγαρα δὲν ἔχει ὁ δρόμος μας, μήτε κἀν μιὰ βιλλίτσα. Ἔχει ὅμως τόσα ἄλλα...

Δὲ θέλω νὰ πῶ πῶς εἶναι δρόμος ἥσυχος καὶ τέτοια. Ἥσυχος; Αὐτὸ θἄταν ψέμμα. Γιατὶ διασταυρώνεται μὲ πέντε ἄλλους μακρινούς, ποὺ μποροῦσε νὰ ἦταν καὶ λεωφόροι. Ἂν ὄχι κι' οἱ πέντε, τουλάχιστον οἱ δυό. Μὰ ξέρετε τί κίνηση ἔχουν; Ὁ ἕνας, ἀπὸ ψηλά, μᾶς φέρνει κάθε τόσο τὸν ἦχο ποὺ κάνουν τὰ τράμ του, καθὼς κυλάνε στὰ σίδερα· μάλιστα τὶς στιγμὲς αὐτές, νομίζει κανεὶς πῶς ὅλα τροντάζονται λιγάκι. Ὁ ἄλλος πάλι, ποὺ εἶναι ἀπὸ κάτω καὶ πιὸ κοντά μας, μᾶς σχίζει τ' αὐτιὰ μὲ τ' αὐτοκίνητα. Καὶ καλά· δὲ λέει κανεὶς γιὰ κεῖνα ποὺ κυλᾶνε ἀθόρυβα. Ἐκεῖνα τὸ πολὺ-πολὺ νὰ μᾶς ξεγελάσουνε καμμιὰ φορά, καὶ νὰ νομίσουμε πῶς ἡ πλαϊνὴ γειτόνισσα τηγανίζει στὴν αὐλή, ἢ — ὅταν εἶναι βράδυ καὶ εἶναι ἔξω σκοτεινά, — πῶς ψιχαλίζει. Γιατὶ ὁ μαλακὸς κρότος τους εἶναι σὰν τὸ διακριτικὸ ψιχάλισμα ἢ σὰν αὐτὸ τὸ τσίρρρ..., ποὺ κάνει τὸ λάδι στὸ τηγάνι. Εἶναι ὅμως κι' ἄλλα, — κι' ἐκεῖνα εἶναι πάντα σχεδὸν κάτι ἄκομψα, κάτι αὐτοκίνητα ποὺ τὸ καπάκι τους μοιάζει μὲ ψηλὸ καπέλλο ἤ, καλύτερα, μὲ καμηλαύχι, — ποὺ χαλᾶνε τὸν κόσμο μὲ τὸ ἀνάβρασμα τοῦ μοτέρ τους. Πώ, πώ! Τί κακὸ μοῦ κάνουν!

Πῶς νὰ πῶ λοιπὸν γιὰ τὸ δρόμο μας πῶς εἶναι ἥσυχος; Μόνο τὰ μεσάνυχτα εἶναι ἥσυχος. Ἀλλὰ μόνο ὁ δικός μας δρόμος εἶναι ἥσυχος τὰ μεσάνυχτα;

Κι' ὅμως, ἐγὼ τὸ δρόμο μας τὸν βρίσκω ὡραιότερο ἀπ' ὅλους τοὺς ἄλλους. Δὲν ξέρω· ὅταν βρίσκομοι στοὺς ἄλλους δρόμους, τὸ βῆμα μου εἶναι πάντα ἀνήσυχο· θαρρεῖ κανεὶς πῶς ἐκεῖ αἰσθάνομαι τὸν ἑαυτό μου σὰν ξένο, σὰν παρεισαχτο, κι' ἡ ἔννοια μου εἶναι πῶς νὰ ξεγλυστρήσω ἀπὸ δαύτους μιὰν ὥρα ἀρχύτερα. Μόνο στὸ δικό μας ἀνασαίνω ἐλεύτερα, νὰ ποῦμε· μόνο στὸ δικό μας δρόμο περπατῶ ἄνετα, σὰν ἀφέντης, χωρὶς νὰ φαντάζωμαι πῶς μὲ κοιτάζουν περίεργα ἀπὸ κάπου ἢ καὶ μὲ ρωτοῦν μὲ τὸ βλέμμα τους τί θέλω.

Τί εἶναι αὐτὸ ποὺ μὲ κάνει νὰ αἰσθάνωμαι αὐτὴ τὴν ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στὸ δρόμο μας; Μὰ νά· συμβαίνει νὰ εἶναι ὁ δρόμος μ α ς. Εἶναι κάτι δικό μας κι' αὐτός, κάτι σὰν τὸ σπίτι μας, ὅπου μποροῦμε νὰ κινηθοῦμε ἐλεύτερα· κι' αὐτό, γιατὶ δὲ βλέπουμε κανένα νὰ βάζη τὰ γυαλιά του, ἢ νὰ παίρνη κανένα φακὸ καὶ νὰ σκύβη γιὰ νὰ μᾶς δῆ, ἀκριβῶς ὅπως κάνουν οἱ μικροβιολόγοι. Θέλω νὰ πῶ: τὸ δρόμο μας, μαῦτυχε πολλὲς φορὲς νὰ τὸν περάσω καὶ σφυρίζοντας... Πάλι ὄχι ὅπως τὰ μαγκόπαιδα! Ναί, μὰ τοὺς ἄλλους δρόμους μοῦ ἐπιτρέπεται νὰ τοὺς περνάω σιγοσφυρίζοντας; Κι' ὅταν εἶναι ἔρημοι, χωρὶς ψυχή, πάντα φοβᾶμαι πῶς κάποιος θὰ προβάλη, κάποιος ἄγνωστος, ἀπ' τὴν καμπή, καὶ καθὼς θὰ μ' ἀκούση, θὰ γυρίση καὶ θὰ μὲ κοιτάξη πάνω ἀπ' τὰ γυαλιά του, — ἂν φοράη γυαλιά, — ἢ μὲ τὰ φρύδια κατσουφιασμένα, — ἂν δὲ φοράη. Ἐνῶ στὸ δρόμο μας, ὅσους ἀντικρύζω, τοὺς ξέρω καλά, καὶ δὲν τοὺς ντρέπομαι.

Κι' εἶναι ὁ δρόμος μας αὐτὸς ὅπως ἡ μητέρα μας εἶναι ἡ μητέρα μας. Αὐτὸς μᾶς ἐπῆρε, μικρούς, στὴν ἀγκαλιά του... Ἀλήθεια, γιὰ πόσα ὡραῖα δὲ μοῦ μιλεῖ! Ἦταν ὁ τρίτος κόσμος ποὺ γνώρισα στὴ ζωή μου, ἀφοῦ πρῶτος ἐστάθηκε ἡ κάμαρα ποὺ γεννήθηκα καὶ δεύτερος ἡ αὐλή μας.

Θὰ γελάσετε. Σ' αὐτὸ τὸ δρόμο γνωρίστηκα καὶ μὲ μιὰ μαϊμουδίτσα, μικρός, καὶ μὲ μιὰν ἀρκούδα. Τὶς γύριζαν κάτι γύφτοι. κι' ἡ Ἀθηνᾶ, — ἡ ὑπηρετριούλα μας τότε, — μὲ πῆρε στὴν ἀγκαλιὰ καὶ βγῆκε μαζί μου ὣς τὴν ξώπορτα, γιὰ νὰ τὶς δῶ κι' ἐγώ. Τί γέλια ποὺ ἔκανα σὰν τὶς εἶδα νὰ χορεύουν! Ὁ γύφτος βαροῦσε ἕνα ντέφι καὶ τραγουδοῦσε:

— Χό-ρευ-ε κυ-ρὰ-Μαϊ μού...

Ἄκουσα «μαϊμοῦ» κι' ἐνθουσιάστηκα! Χτυποῦσα τὰ χεράκια μου, τίναζα τὰ πόδια μου, καὶ γελοῦσα μ' ὅλη μου τὴν καρδιά!.. Ἡ καϊμένη ἡ Ἀθηνᾶ εἶδε κι' ἔπαθε νὰ μὴν τῆς πέσω, καθὼς κουνιόμουνα ὅλος. Καὶ στὸ τέλος, ἅμα ἀποειδε κι' ἀπόκαμε, θύμωσε:

—Ἔλα! Κάτσε φρόνιμα!

Ὅλη ἡ χαρά μου κόπηκε. Γύρισα καὶ τὴν κοίταξα κατσουφιασμένος.

— Κυρὰ-μαμού!

Τῆς εἶπα καὶ τὴ σκούντησα μὲ τὸ χεράκι μου. Τῆς Ἀθηνᾶς τῆς ἦρθε νὰ γελάση, μὰ δὲ γέλασε. Ἔκανε τὴ σοβαρή.

— Μαμού; ποιὸς σοῦ τὄμαθε αὐτό; Τώρα νὰ σοῦ κόψω τὴ γλῶσσα, νὰ δῆς ἐσύ!

Καὶ μὲ πῆγε μέσα καὶ τὄπε καὶ τῆς μαμᾶς, κι' ἡ μαμὰ μὲ μάλωσε πολύ...

— Αὐτὸ νὰ μὴν τὸ ξαναπῆς! Ἀλλοιῶς, ξέρεις τί θὰ σοῦ κάνω; Θὰ σοῦ βάλω στὸ στόμα πιπέρι.

*
* *

Θυμᾶμαι κι' ἄλλα, πολλὰ ἄλλα... Σ' αὐτὸ τὸ δρόμο ἔπαιξα ἀμάδες, βώλους, ἀμπάρριζα. Ἀπ' αὐτὸ τὸ δρόμο κίνησα γιὰ τὸ σχολεῖο, ἀπ' αὐτὸ τὸ δρόμο κινάω τώρα, μεγάλος πιά, γιὰ τὴ δουλειά μου. Ἀπ' αὐτὸ τὸ δρόμο ἔμαθα μικρὸς πῶς ἔφυγε μιὰ μέρα καὶ μιὰ ἀδελφούλα γιὰ τὸν οὐρανό, — τὴ χάσαμε μωρουδάκι ἀκόμα, — ἀπ' αὐτὸ τὸ δρόμο κίνησε κι' ὁ καϊμένος ὁ πατέρας γιὰ τὴν τελευταία του κατοικία. Ὁ δρόμος αὐτός, ὅπως κι' ὅλα στὸν κόσμο, δὲ μιλεῖ μόνο γιὰ χαρές....

Καὶ τώρα σκέπτομαι τὴ μανία ποὺ εἶχα μικρός, τὸ καλοκαίρι, τὰ μεσημέρια, ποὺ ὅλοι στὸ σπίτι ἡσύχαζαν καὶ στὸ δρόμο δὲν ἦταν πάλι ψυχή, νὰ βγαίνω στὴν ξώπορτα καὶ νὰ κάθουμαι στὸ πεζούλι. Ἔγερνα, θυμάμαι, τὸ κεφάλι στὸ χέρι κι' ἄφινα τὴ ματιά μου νὰ τραβήξη τὸ δρόμο πρὸς τὰ ἐπάνω.... Τὴ σταματοῦσαν πιὸ πέρα κάτι κοττοῦλες ποὺ σκάλιζαν τὸ χῶμα, πιὸ πάνω ἕνα ἄλογο ξεζεμένο κοντὰ στὸ κάρρο του, ποὺ μασοῦσε σανὸ καὶ μαστίγωνε κάθε τόσο μὲ τὴν οὐρά του τὰ ἔντομα ποὺ τὸ κεντοῦσαν· ἀκόμα πιὸ πάνω, ἕνα σκυλὶ ξαπλωμένο στὴ σκιὰ μὲ τὴ γλῶσσα του ἔξω, καὶ τὰ μαδέρια ἑνὸς γιαπιοῦ καὶ πιὸ ψηλά, ὁ λόφος μὲ τὰ δυό του ἐκκλησιδάκια. Ὁ λόφος αὐτός, μὲ πεῦκα καὶ ὣς τὴ ζώνη του, ἀπ' τὴ ζώνη κι' ἐπάνω, εἶναι ἕνας βράχος ποὺ μοιάζει σὰν ἕνα σφουγγάρι σταχτί, μακρουλό. Στὴ βάση τοῦ βράχου, μέσα σὲ μιὰ κουφάλα, εἶναι χτισμένο ἕνα ἄσπρο ἐκκλησιδάκι. Καὶ ψηλά, στὴν κορφή, ἐξέχει ἀπ' τὴ μιὰ μύτη τὸ καμπαναριὸ μιᾶς ἄλλης λευκῆς ἐκκλησούλας. Αὐτὸ τὸ καμπαναριὸ ὑψώνεται κεῖ μὲ καμάρι, σὰ νὰ θαρρῆ πῶς εἶναι αἰχμὴ σὲ κανένα δόρυ.

Μὰ ἐγώ, μικρούλης τότε, δὲν ἔβλεπα τὸ καμπαναριὸ σὰν αἰχμὴ σὲ δόρυ. Τὄβλεπα σὰν καμπαναριό, κι' ἔλεγα ἀπὸ μέσα μου πῶς ἦταν νόστιμο ποὺ ἦταν ἔτσι μικροσκοπικό. Ἡ ἀπόσταση τὸ ἔκανε νὰ φαίνεται μόνο τρεῖς φορὲς μεγαλύτερο ἀπ' τὸ δάχτυλό μου. Καί, σὰν κουτὸ παιδάκι ποὺ ἤμουν, ἔλεγα πῶς ἦταν ἔτσι μικρὸ καὶ στ' ἀλήθεια.

Σοβαρά; Νἄμουν τόσο κουτὸ παιδάκι, ποὺ νὰ πίστευα τέτοια πράγματα; Ὄχι, καλέ! Μὰ νά, μοῦ ἄρεσε νὰ τὸ σκέπτομαι. Ὅπως μοῦ ἄρεσε νὰ σκέπτομαι πῶς κι' οἱ ἄνθρωποι, ποὺ ἔβλεπα κάπου-κάπου ν' ἀνεβαίνουν τὸ μονοπάτι καὶ νὰ μπαίνουν στὸν Ἅη-Σιδέρη, — τὸ ἐκκλησιδάκι στὴν κουφάλα, — ἦταν τόσο μικροί, ὅσο φαινόνταν. Δηλαδὴ τόσοι δά, μικροσκοπικοί, σὰν τὰ στρατιωτάκια ποὺ μοῦ χάριζε τὴν Πρωτοχρονιὰ ὁ θεῖος. Καὶ μοῦ ἄρεσε νὰ τὸ φαντάζομαι αὐτό, γιατὶ εἶχα διαβάσει σ' ἕνα μεγάλο βιβλίο, μὲ χρωματιστὲς ζωγραφιές, ὅτι ὑπῆρχαν σ' ἕνα νησὶ κάτι τέτοιοι ἄνθρωποι. Ναί, ναί, τοὺς βρῆκε ἕνας ποὺ τὸν ἔλεγαν Γκιούλιβερ, μιὰ φορὰ ποὺ τὸν ἔριξε ἡ τύχη του ναυαγὸ σ' ἕνα ζωτικὸ ἀκρογιάλι. Ἀλήθεια, πῶς τὸν ζήλευα τὸ Γκιούλιβερ! Πῶς ἤθελα νὰ βρισκόμουν κι' ἐγὼ μιὰ μέρα ἀνάμεσα σὲ κάτι ἀνθρωπάκια ποὺ θὰ τὰ χόρευα στὴ χούφτα μου, ὅπως ἔκαν' ἐκεῖνος! Ἀλλὰ μιὰ κι' αὐτὸ δὲ φαινόταν εὔκολο νὰ γίνη, — ποῦ νὰ μ' ἀφήση ὁ μπαμπᾶς νὰ ταξιδέψω, ἀφοῦ οὔτε στὸ δρόμο δὲ μ' ἄφηνε καλὰ-καλὰ νὰ βγῶ; — τουλάχιστο γιατὶ νὰ μὴ φαντάζωμαι, ὅταν καθόμουνα στὸ πεζούλι τῆς ξώπορτας κι' ἔβλεπα πρὸς τὸν Ἅη-Σιδέρη, πῶς ἐκεῖνοι ποὺ πήγαιναν ν' ἀνάψουν τὸ κερί τους ἤτανε... λιλλιπούτιδες; Μιὰ φορὰ μὲ λιλλιπούτιδες δὲν ἔμοιαζαν, ἔτσι μικροὶ ποὺ φαινόνταν;

Κ. Π. ΛΕΥΚ.

ΕΝΑ ΤΑΞΙΔΙ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Ἦταν ἡ πρώτη φορὰ ποὺ ταξιδεύανε μόνα τους τὰ δυὸ ἀδελφάκια. Ὁ Δημήτρης, ποὺ ἤτανε δώδεκα χρονῶν, εἶχε πάει μιὰ φορὰ μὲ τὸ βαπόρι σ' ἕνα ταξιδάκι κοντὰ στὸ νησί τους. Μὰ ἡ Ρήνα ποτὲ δὲ βγῆκε ἀπ' τὸ λιμάνι του. Ἦταν ἑννιὰ χρονῶν καὶ δὲν εἶχε πάει οὔτε μιὰ φορὰ μὲ τὴ βάρκα. Γι' αὐτὸ καὶ τώρα φοβόταν τρομερά. Βαστοῦσε ἀπὸ τὸ μπράτσο τὸ Δημήτρη γερὰ κι' ἔσφιγγε τὰ χείλια της στὸ ἐλάχιστο ἀνεβοκατέβασμα τῆς βάρκας.

— Τοτό, φοβᾶμαι, ψιθύριζε παραπονιάρικα, κι' ἀπὸ μέσα της παρακαλοῦσε τὴν Παναγία νὰ τοὺς σώση.

Θὰ τὄλεγε καὶ δυνατά, μὰ ντρεπόταν νὰ μὴ τὴν ἀκούσουν κι' οἱ ἄλλοι ποὺ ἦταν μέσ' στὴ βάρκα. Ἐπιτέλους φτάσανε στὸ βαπόρι. Ἀνεβήκανε τὴ δύσκολη σκάλα του καὶ ἡ Ρήνα θαρροῦσε πὼς ἀνέβαινε σ' ἀεροπλάνο.

— Τοτό, καλέ, ἐδῶ θαρρεῖς πὼς ἡ γῆ φεύγει ἀπὸ κάτω ἀπ' τὰ πόδια σου.

— Σώπα, καϊμένη Ρήνα, φώναξε ἐκεῖνος σοβαρός, πέρνοντας πόζα. Δὲν εἶναι γῆ, εἶναι βαπόρι αὐτό. Δὲν τὸ καταλαβαίνεις πὼς θὰ κουνηθῆ;

Καθήσανε σκεφτικοὶ σ' ἕνα παγκάκι. Ὁ Δημήτρης φαινότανε πὼς εἶχε συναίσθηση τῆς θέσης των. Ἀλήθεια, δὲν ἦταν πολὺ τολμηρὸ νὰ πηγαίνουν δυὸ παιδιὰ μόνα τους στὸν Πειραιᾶ; Ἡ μητέρα τους εἶχε φύγει πρὶν ἀπὸ ἕνα μῆνα, γιὰ νὰ πάη γιὰ ἐγχείρηση, καὶ δὲν μποροῦσε νὰ τὰ πάρη μαζί της.

Πατέρα δὲν εἴχανε. Τ' ἄφησε σὲ μιὰ γνωστὴ γειτόνισσά της. Ὅταν ξαφνικά, τηλεγράφησε νὰ τῆς τὰ στείλη.

— Τάχα γιατί; συλλογιζόταν ὁ Δημήτρης. Μήπως ἀποφάσισε νὰ μένουν στὸν Πειραιᾶ; Καὶ γιατὶ δὲν ἐρχόταν νὰ τὰ πάρη ἐκείνη, παρὰ τἄφηνε ἔτσι μονάχα, ξένα, μέσα σ' ἕνα βαπόρι ξένο καὶ τόσο μελαγχολικό, ἔτσι ποὺ τὄβρεχαν τὰ κυματάκια καὶ τὸ τριγύριζαν τὰ γκρίζα σύννεφα;..

Δίχως καμμιὰν αἰτία, τοῦ Δημήτρη τοῦ ἐρχότανε νὰ κλάψη: «Γιατί, γιατί, μανούλα, νὰ μᾶς ἀφήσης μόνα;..»

Ἡ Ρήνα στὴν ἀρχὴ ἦταν ἥσυχη, μὰ ὕστερα, βλέποντας τὸν ἀδελφό της σὲ συλλογή, ἀνησύχησε. Εἶχε πάρει ἕνα ἀξιοθρήνητο ὕφος, καθὼς προσπαθοῦσε νὰ μαντέψη τὴ σκέψη του...

— Τοτό, γιατὶ δὲ μοῦ μιλᾶς; Φοβᾶμαι. Θαρρῶ πὼς εἶμαι μοναχή μου. Εἶμαι λυπημένη πολύ. Θέλω νὰ κλάψω...

— Ἔ! κουτή, μὴ λὲς ἀνοησίες! Κοίτα, τί ὡραῖα ποὺ εἶναι ἐδῶ! Νά, πάρε λίγη σοκολάτα. Θές;

Κι' ἔβγαλε μιὰ μικρὴ πλάκα σοκολάτα ἀπ' τὴν τσέπη του. Τὴν ἔκοψε σὲ δύο. Ἔδωσε τὴν πιὸ πολλὴ στὴ Ρήνα καὶ κράτησε γιὰ τὸν ἑαυτό του ἕνα μικρὸ κομματάκι. Τρώγανε κι' οἱ δυὸ ἀνόρεχτα καὶ χωρὶς νὰ μιλᾶνε.

Ὡςτόσο ἡ Ρήνα ἔμοιαζε λίγο σὰν παρηγορημένη. Ἡ γλυκειὰ σοκολάτα τῆς εἶχε μετριάσει τὴν πίκρα της. Τὸ βαπόρι ξεκίνησε. Κουνοῦσε ἀρκετά Ἡ Ρήνα ἔπιασε πάλι τὸ Δημήτρη ἀπ' τὸ μπράτσο.

— Ἄχ, Θεέ μου, θαρρῶ πὼς θὰ κάνω ἐμετό.

Καὶ μ' ἕν' ἀπότομο τίναγμα τοῦ πλοίου, τὴν ἔπιασαν τὰ κλάμματα.

— Χί, χί, Τοτό, δὲν μπορῶ, μοῦ φαίνεται πὼς θὰ πεθάνω...

Δυὸ παιδάκια, ποὺ ἦταν πλάϊ ἐκεῖ, γελάσανε χωρὶς νὰ θέλουν.

— Καλέ, τόσο πολὺ φοβᾶσαι ἐσύ, τῆς φώναξε τὸ ἕνα ἀπ' τὰ παιδιά, τὸ ἀγόρι. Κοίταξε τὴν ἀδελφή μου, εἶναι τόσο πιὸ μικρὴ ἀπὸ σένα κι' ὅμως δὲν φοβᾶται. Κοίτα την πῶς γελᾶ!

— Χά, χά! Χαμογέλασε κι' ἡ Ρήνα, κόκκινη ἀπ' τὴ ντροπή της.

Ὕστερα ξεθάρρεψε λίγο.

— Πῶς σὲ λένε; εἶπε.

— Τὴ φωνάζομε Μπεμπούλα, εἶπε τ' ἀγόρι, μὰ τὄνομά της εἶναι Εἰρήνη.

— Εἰρήνη; Ἄ, σὰν τὸ δικό μου! Τί καλά! Ἔλα, Μπεμπούλα, κοντά μου.

Τὸ κοριτσάκι πλησίασε στὸ πάγκο. Ἦταν ἕνα παιδάκι στρομπουλό, μὲ κοντὲς μπουκλες ποὺ τριγύριζαν τὸ κεφάλι του. Μελαχροινὸ κι' ὁλοκόκκινο, μὲ μαῦρα ἐξυπνότατα μάτια, ἔμοιαζε μᾶλλον μὲ ἀγοράκι πλάϊ στὴ λεπτεπίλεπτη Ρήνα, ποὺ ἦταν ἄσπρη καὶ ξανθιὰ καὶ δίχως ζωή, σὰν ἕνα κεράκι σβησμένο...

Ὁ Δημήτρης ἔπιασε κουβέντα μὲ τὸν Ἀλέκο. Ταιριάζανε τόσο πολὺ τὰ δυὸ ἀγόρια! Ἦταν καὶ τὰ δυὸ μέτρια καὶ στὸ πάχος καὶ στὸ μπδῖ καὶ στὴν ἔκφραση, ποὺ δὲν ταίριαζε τόσο πολὺ στὴν ἡλικία τους, ἔκφραση σοβαρή, προστατευτικὴ γιὰ τὶς μικρὲς ἀδελφοῦλες

— Γιὰ ποῦ πᾶτε; ρώτησε ὁ Δημήτρης.

— Ἐμεῖς ταξιδεύομε μὲ μιὰ θειά μας. Πᾶμε νὰ μᾶς βάλουνε ἐσωτερικὰ σὲ σχολεῖο. Δὲν ἔχομε οὔτε πατέρα, οὔτε μητέρα... Ἡ μήτερα μας πέθανε, εἶναι λίγοι μῆνες...

— Ἀλήθεια;.. εἶπε ὁ Δημήτρης ποὺ τώρα μόλις παρατήρησε πὼς φορούσανε μαῦρα. Ὁ νοῦς του πῆγε στὴ δική του μητέρα κι' ἀνατρίχιασε...

Ὁ Ἀλέκος εἶχε γείρει τὸ κεφάλι λυπημένος καί:

— Σεῖς; ψιθύρισε μόλις.

— Ἐμεῖς πᾶμε νὰ δοῦμε τὴ μητέρα μας ποὺ εἶναι ἄρρωστη.

— Τί ἔχει;

— Δὲν ξέρω, ἔκανε ἐγχείρηση.

— Ἄ! εἶπε ὁ Ἀλέκος, ὁ Θεὸς νὰ σᾶς τὴν ἔχη γερή!

— Εὐχαριστῶ!

Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ δυὸ Εἰρηνούλες εἶχαν γίνει πρῶτες φίλες. Ἡ ξανθιὰ ἔλεγε μὲ περηφάνεια πὼς πάει στὴν πέμπτη τάξη καὶ κάνει καὶ γαλλικά. Ἡ μελαχροινὴ ἡ καημένη τώρα μόλις θὰ πήγαινε στὴ δευτέρα.

— Θὰ μὲ κλείσουνε... εἶπε θλιμμένα. Μὰ ὁ Ἀλέκος θἄρχεται καὶ θὰ μοῦ φέρνει γλυκά. (Καὶ σ' αὐτὴ τὴν ἰδέα χαμογέλασε λίγο...) Ξέρεις μ' ἀρέσουνε πολὺ οἱ καραμέλλες, οἱ πάστες, οἱ μπαλαβάδες, οἱ τούρτες. Μιὰ φορὰ στὴν ἑορτή μου, μοῦ φέρανε μιὰ τούρτα, κι' ἐπειδὴ δὲν μοῦ τὴ δώσανε, σηκώθηκα κρυφὰ τὸ βράδυ ἀπ' τὸ κρεβάτι κι' ἔφαγα τὴ μισή. Τὸ πρωῒ δὲ μὲ μαλώσανε, γιατὶ εἶχα ἀρρωστήσει!

— Χά, χά, γελάσανε καὶ τὰ τέσσερα μαζί.

— Φτηνὰ τὴ γλύτωσες, λέει ἡ Ρήνα. Ἔ, μὰ καημένη καὶ σὺ τὸ παράκαμες. Ἂν ἤμουνα στὴ θέση σου, τὸ πολὺ πολὺ νἄτρωγα τὰ φροῦτα ποὺ θἄχε ἀπὸ πάνω!..

Εἴχανε γίνει εὔθυμα.

Ὁ Ἀλέκος σφύριζε ἕνα σκοπό. Ὁ Δημήτρης σιγοτραγουδοῦσε: «Καράβι, καράβι ἀνοίγει τὰ φτερά»... Κι' ὕστερα ὅλα μαζί: «Πήγαινε γιαλὸ γιαλό, κι' ὁ νοῦς σου νἄναι πάντα δῶ,— πήγαινε κι' ὥρα καλή, μὲ τῆς μαννούλας τὴν εὐχή!»

Μὲ τὶς ὁμιλίες τους εἶχε πιὰ νυχτώσει.

— Ἀλέκο! Μπεμπούλα!

— Ἄ! ἡ θεία! Καληνύχτα Δημήτρη! Καληνύχτα Ρήνα!

— Καληνύχτα σας!

Σκοτείνιασε... Ἡ Ρήνα ἔγειρε τὸ ξανθό της κεφαλάκι στὸν ὦμο τοῦ ἀδελφοῦ της κι' ἀποκοιμήθηκε. Ἐκεῖνος τὴ σκέπασε μὲ τὸ παλτό του κ' ἔμεινε ξάγρυπνος, μόνος, σκεφτικός... Τὰ μάτια του κοιτάζανε στὸ Ἄπειρο. Ζητοῦσαν λές, νὰ λύσουν κάποιο μυστήριο. Γιατί;.. Ὕστερα κουράστηκαν κι' ἤρθε ὕπνος βαρὺς νὰ τοὺς κλείση τὰ βλέφαρα. Σιωπή..

Τό πρωΐ, μόλις ἀνοίξανε τὰ μάτια, ἀντικρύσανε τὸν Πειραιά.

— Βάρκα ἐδῶ, κύριος! — Βάρκα!

— Παρακαλῶ, κύριε, προτιμῆστε μας.

Κόσμος, φασαρία, ὀχλοβοή!..

Ὁ Ἀλέκος καὶ ἡ Μπεμπούλα δὲν φαίνονταν πουθενά. Τί κρῖμα! Εἴχανε φύγει. Ὁ Δημήτρης δὲν ἤξερε ποιὸ βαρκάρη νὰ προτιμήση. Βαστοῦσε τὴ Ρήνα ἀπ' τὸ ἕνα χέρι καὶ μὲ τ' ἄλλο ἕνα βαλιτσάκι μὲ τὰ ροῦχα των.

Κοίταζε ἀνήσυχος. Στὸ τέλος μπῆκε σὲ μιὰ βάρκα ποὺ ἦταν κι' ἄλλοι μέσα, καὶ σὲ δυὸ λεπτὰ βρεθῆκαν στὴν ἀκτή...

«— Ἡ μητέρα... Ποῦ εἶναι, πῶς νἄναι;» Πάλι ἡ ἴδια σκέψη. Τοῦ εἴχανε δώσει μιὰ διεύθυνση. Νοσοκομεῖον τάδε. Ὁδὸς τάδε. Ἀριθμὸς τάδε. Ποῦ νὰ πᾶνε; Ἕνας πόλισμαν τοὺς εἶδε καὶ τοὺς πλησίασε. — Τί ζητεῖτε;

— Σᾶς παρακαλῶ, κύριε, πῶς μπορῶ νὰ πάω σ' αὐτὸ τὸ νοσοκομεῖο;

Ὁ πόλισμαν τοὺς κοίταξε παράξενα.

— Καὶ τὸ κοριτσάκι; εἶπε.

— Εἶναι ἀδελφή μου. Θέλομε νὰ πᾶμε νὰ δοῦμε τὴ μητέρα μας ποὺ εἶναι ἄρρωστη.

— Δὲ θὰ μπορέσετε νὰ πᾶτε περπατώντας. Πρέπει νὰ πάρετε τράμ.

Καὶ τοὺς ἔδειξε ἕνα τράμ ποὺ στεκότανε.

— Θὰ κατέβετε στὸ τάδε μέρος — τοὺς ἔγραψε στὸ χαρτάκι — θὰ στρίψτε ἀριστερά, πρώτη πόρτα.

— Καλά, εἶπε ὁ Δημήτρης, τόσο μελαγχολικά...

Ἀπ' τὰ τζάμια τοῦ τράμ κοιτάζανε καὶ τὰ δύο ἀνόρεχτα, παράξενα, μηχανικά. Πόσα ξένα πράγματα! Πόσα ἄγνωστα, ἀκατανόητα, περίεργα! Τὰ σύννεφα εἶχαν κατέβει μαῦρα, βαρειά... Προμηνοῦσανε μπόρα.

— Τί κρύο! λέει ἡ Ρήνα.

— Ναί, πολύ, (κι' ὁ Δημήτρης τῆς κούμπωσε τὸ παλτό της,) ἂν καὶ δὲν εἶναι παρὰ Ὀχτώβρης.

— Πότε θὰ φτάσωμε;

— Σὲ λίγο. Σᾶς παρακαλῶ, μίλησε ὁ Δημήτρης στὸν εἰσπράκτορα, μοῦ λέτε πότε νὰ κατέβω;

— Θὰ σοῦ πῶ, ἀπαντᾶ ξερὰ ὁ εἰσπράκτορας.

Πέρασαν λίγα λεπτά. Τὸ τράμ ἔτρεχε γρήγορα· ξάφνου σταμάτησε.

— Ἔ, σεῖς μπροστά, ἐδῶ πρέπει νὰ κατέβετε!

Βρεθῆκαν στὸ δρόμο.

— Νὰ στρίψομε ἀριστερά, πρώτη πόρτα.

Περπατούσανε. Οἱ καρδιές τους κτυποῦσαν δυνατά. Τάκ! τάκ! Θαρροῦσες πὼς θὰ σποῦσαν. Σταθήκανε μπρὸς σὲ μιὰ μεγάλη μαύρη σιδερένια πόρτα. Κανείς! Ἄ ὄχι, νὰ ἕνας μεγάλος ἄνθρωπος ντυμένος μὲ μιὰ στολή.

— Σᾶς παρακαλῶ.. μιὰν ἄρρωστη... μποροῦμε;..

— Δὲν δεχόμαστε, δὲν δεχόμαστε σήμερα! Αὔριο νἄρθετε. Αὔριο εἶναι μέρα ἐπισκέψεως!

— Σᾶς παρακαλῶ, ξαναπε ὁ Δημήτρης μὲ δάκρυα στὰ μάτια, προσπαθώντας νὰ τὸν κάνη νὰ καταλάβη. Εἶναι ἀπὸ ταξίδι. Δὲν ξέρουν κανένα... Τίποτα! Ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴ στολὴ τοῦ γύρισε τὴν πλάτη κι' ἐξαφανίστηκε!..

Μιὰ τρομερὴ βροντὴ ἀκούστηκε κι' ἡ μπόρα ξέσπασε!.. Καὶ τὰ δυὸ παιδιὰ στεκόντανε ἔξω ἀπ' τὴν πόρτα μόνα, ἔρμα, ἐγκαταλειμμένα... Τὰ ροῦχα τους στάζανε νερὰ καὶ τὰ μάτια τους δάκρυα ἐνῶ μέσ' σὲ μιὰ κάμαρα τοῦ νοσοκομείου μιὰ πονεμένη μάννα λαχταροῦσε τὰ παιδιά της νὰ τὰ δῆ, γιατὶ αὔριο πιὰ ἴσως θἄταν ἀργά!..

ΜΑΡΙΑ Μ. ΦΑΛΑΓΓΑ

ΔΑΥΙΔ ΚΟΠΠΕΡΦΗΛΔ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ CH. DICKENS

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος —

— Οἱ δυὸ ἄρχοντες ποὺ τιμοῦνε ἀπόψε τὸ σπίτι μου, εἶπε, ἂς μὲ συμπαθοῦνε ποὺ τἄχω λιγάκι χαμένα, μὰ εἶναι ἀπὸ τὴν πολλή μου τὴ χαρά. Ἂν ἡ σημερινὴ μέρα δὲν εἶναι ἡ ὡραιότερη μέρα τῆς ζωῆς μου, δὲν πρέπει νὰ λέγομαι ἄνθρωπος, ἀλλὰ ἀστακός, καὶ μάλιστα ἀστακὸς βρασμένος. Θὰ σᾶς πῶ, κύριοι, τί συμβαίνει ἀπόψε στὸ σπίτι μας. Ἡ μικρή μας Αἰμιλία εἶναι ἡ χαρά μας κι' ἡ ζωή μας ἐδῶ μέσα. Δὲν ξέρω πῶς νὰ τὸ πῶ, μὰ ἔτσι εἶναι, ἡ χαρά μας κι' ἡ ζωή μας.

Ἐδῶ ἀνακάτεψε λιγάκι τὰ κατσαρά του τὰ μαλλιὰ κι' ἐξακολούθησε:

— Λοιπὸν ἦταν κάποιος, ποὺ ἤξερε τὴ μικρή μας Αἰμιλία, ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ πνίγηκε ὁ πατέρας της. Τὴν ἤξερε κι' ὅταν ἦταν μικρούλα τόση δά, κι' ὅταν μεγάλωσε κι' ἔγινε γυναίκα. Αὐτὸς ὁ κάποιος ἦταν λιγάκι ἀγριάνθρωπος, ὅπως κι' ἐγώ, λιγάκι θαλασσόλυκος, ἀλλὰ καλὸ παιδί, πρώτης γραμμῆς παιδί... Ἕνα βράδυ τὸ λοιπόν, γυρίζει ἡ μικρὴ ἀπὸ τὴ δουλειά της, κι' ὁ καλός μας ὁ ναυτικὸς τὴν ἔφερνε ἀπὸ τὸ χέρι, Ἔ, αὐτὸ δὲν εἶναι παράξενο, τὰ παιδιὰ εἶναι σὰν ἀδέρφια. Μὰ μοῦρχεται ὕστερα καὶ μοῦ τὴν παρουσιάζει καὶ μοῦ λέει γελαστά: «Κοίτα δῶ, θεῖε μου! Εἶναι ἡ ἀρραβωνιαστικιά μου!» Ἄ, τὰ καλά μου τὰ παιδιά! Μὲ τὴν εὐχή μου καὶ μὲ τὴν εὐλογία μου! τοὺς λέω. Ἡ κυρὰ Κούμπς ἀρχίζει νὰ χτυπᾶ τὰ παλαμάκια ἀπὸ τὴ χαρά της, σὰ νὰ βρισκόταν στὸ θέατρο, κι' ἀπάνω ἐκεῖ νά, ποὺ μπαίνουν κι' οἱ δυὸ ἄρχοντες στὸ φτωχικό μας... Αὐτὰ εἶναι κύριοι, τὰ νέα μας. Ἀρραβωνιάζουμε τὸ Χὰμ μὲ τὴν Αἰμιλία! Αὐτὸ κάναμε, ὅταν ἤρθατε!

Κι' ἔδωσε στὸν ὦμο τοῦ Χὰμ μιὰ γροθιὰ τόσο γερή, ποὺ ὁ καϊμένος κλονίστηκε καὶ κόντεψε νὰ πέσει.

Τί ἁπλὰ καὶ τί χαρούμενα ποὺ ζοῦσαν οἱ καλοὶ αὐτοὶ ἄνθρωποι!

Καθήσαμε ὕστερα κοντὰ στὴ φωτιὰ

«Αὐτὸ τὸ σύμπλεγμα ἀντικρύσαμε ὅταν μπήκαμε μέσα...» (Σελ. 327, στ. α'.)

κι' εἴπαμε ἱστορίες (ὁ Στίρφορδ, ὅπως πάντα, εἶχε μεγάλη ἐπιτυχία κι' ὅλοι τὸν κοίταζαν στὸ στόμα) ὥς ποὺ προχώρησε πιὰ ἡ νύχτα καὶ σηκωθήκαμε νὰ φύγουμε.

Ἐκείνη τὴ νύχτα ὀνειρευόμουν ἀδιάκοπα τὴ χαρούμενη σκηνὴ ποὺ εἴχαμε ἀντικρύσει, ὅταν μπήκαμε στὸ σπίτι τοῦ κ. Πέγκοτυ.

***

Μείναμε δεκαπέντε μέρες στὸ Γιάρμουθ μαζὶ μὲ τὸ Στίρφορδ. Ἐγὼ πῆγα κάμποσες φορὲς στὸ Βλόντερστον κι' ἐπισκέφθηκα τὸν τάφο, ὅπου κοιμόνταν οἱ γονεῖς μου, καθὼς καὶ τὸ παλιό μας σπιτάκι.

Τὸ σπίτι μας αὐτὸ εἶχε ἀλλάξει πολὺ τώρα, Ὁ κῆπος του ἦταν γεμᾶτος ἀγριοχόρταρα καὶ τὰ παράθυρά του ὅλα κλεισμένα. Μοῦ εἶπαν πὼς κατοικοῦσε ἐκεῖ ἕνας δυστυχισμένος τρελλὸς καὶ κάτι ἄνθρωποι ποὺ τὸν πρόσεχαν. Ὁ τρελλὸς

περνοῦσε ὅλον τὸν καιρό του στὸ παράθυρο τῆς κάμαρᾶς μου, ἐκεῖ ποὺ καθόμουν κι' ἐγὼ τὶς αὐγές, ὅταν ἤμουν παιδάκι καὶ κοίταζα τὰ προβατάκια ποὺ βοσκοῦσαν στὰ λειβάδια. Θεέ μου, τί θλιβερὸ ποὺ μοῦ φάνηκε αὐτό!

Κι' ὅταν χώριζα τὸ δειλινὸ ἀπὸ τοὺς μελαγχολικοὺς αὐτοὺς περιπάτους, ὁ νοῦς μου πήγαινε πάντα στὴν καλή μου θεία, ποὺ εἶχε δείξει τόση στοργὴ γιὰ μένα καὶ εἶχε ἀντικαταστήσει αὐτὴ τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς προστάτες, ποὺ τόσο πρόωρα τοὺς εἶχα χάσει.

Κι' ἀκριβῶς ἐκεῖνες τὶς ἡμέρες ἤρθ' ἕνα γράμμα τῆς θείας, ποὺ μοῦ θύμιζε ὅτι εἶχα κάμει ἕνα ταξίδι γιὰ νὰ σκεφθῶ γιὰ τὸ στάδιό μου κι' ὅτι ἔπρεπε νὰ μὴ χάνω ἄσκοπα τὸν καιρό μου.

— Τί σοῦ γράφει; μὲ ρώτησε ὁ Στίρφορδ μὲ ὅλο τὸ θάρρος.

— Νά, μοῦ θυμίζει ὅτι τὸ ταξίδι αὐτὸ τὸ κάνανα γιὰ νὰ ἰδῶ λιγάκι τὸν κόσμο καὶ γιὰ νὰ σκεφθῶ.

—Ἔ, φαντάζομαι πὼς αὐτὸ ἔκαμες καὶ σύ.

— Δὲν τὸ πιστεύω. Ἴσα ἴσα φοβᾶμαι πὼς ξέχασα τὸ σκοπὸ τοῦ ταξιδιοῦ μου.

— Καλὰ λοιπόν! Κοίταξε τώρα ὁλοτρίγυρά σου, νὰ κερδίσεις τὸν καιρὸ ποὺ ἔχασες! Κοίταξε δεξιά, θὰ ἰδεῖς μιὰ χώρα ἴσια καὶ γυμνή! Κοίταξε ἀριστερά, θὰ ἰδῇς τὸ ἴδιο! Καὶ μπρός σου τὸ ἴδιο, καὶ πίσω σου τὸ ἴδιο. Ἔ, αὐτὸ εἶν' ὅλο.

Ἐγὼ γέλασα καὶ τοῦ εἶπα ὅτι δὲν ἐπρόκειτο νὰ κοιτάξω τὸ τοπεῖο, ἀλλὰ νὰ ἰδῶ τὸν κόσμο καὶ νὰ σχηματίσω κρίση γιὰ τῇ ζωὴ καὶ γιὰ τὴ σταδιοδρομία μου.

— Μπά; μοῦ εἶπε ὁ Στίρφορδ. Καὶ τί λέει ἡ θειά σου; Ἔχει καμμιὰ ἰδέα;

— Ἡ θειά μου θέλει νὰ σπουδάσω νομικά, νὰ γίνω ἴσως δικαστής. Ἐσὺ τί λές;

— Τί νὰ πῶ ἐγώ: Ἀφοῦ τὸ θέλει, γίνου δικαστής! Ἀλλὰ νομίζω ὅτι μπορεῖς νὰ γίνεις κι' ὅ,τι ἄλλο θέλεις.

Ἔτσι ὁ Στίρφορδ δὲ μὲ βοήθησε καθόλου στὴν ἐκλογὴ τοῦ ἐπαγγέλματός μου, κι' ὅταν ἀποχαιρετοῦσα τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους τοῦ Γιάρμουθ, γιὰ νὰ γυρίσω στὴ θειά μου, δὲν ἤξερα τίποτα περισσότερο γιὰ τὸ ἐπάγγελμα ποὺ μοῦ ταίριαζε ν' ἀκολουθήσω. Ὡστόσο, ὅσο πλησίαζα στὸ τέρμα τοῦ ταξιδιοῦ μου, ἔπερνα ἀπὸ μέσα μου τὴν ἀπόφαση νὰ συμμορφωθῶ μὲ τὴν προτίμηση τῆς θείας μου, βασιζόμενος στὴν πεῖρα της καὶ στὸ ἐνδιαφέρον της. Κι' ἔτσι, λογάριαζα νὰ τῆς πῶ, ὅταν θὰ γύριζα: «Θειά μου, εἶδα τὸν κόσμο, σκέφθηκα καλὰ κι' ἀποφάσισα νὰ σπουδάσω νομικά.»

Φύγαμε τέλος ἀπὸ τὸ Γιάρμουθ. Ὁ Στίρφορδ μ' ἄφισε στὸ τέλος τοῦ ταξιδιοῦ γιὰ νὰ γυρίσει στὸ σπίτι του, κι' ἐγὼ ἔφτασα σὲ λίγο στῆς θειάς μου καὶ τὴ βρῆκα νὰ μὲ περιμένει μὲ τὸ τραπέζι στρωμένο γιὰ νὰ φᾶμε μαζί.

Μὰ κι' ἂν εἶχα κάμει τὸ γῦρο τοῦ κόσμου καὶ ξαναβλεπόμαστε ὕστερ' ἀπὸ χρόνια, πάλι δὲ θὰ γνώθαμε τόση χαρά, ὅση νοιώσαμε τὴν ὥρα ἐκείνη. Ἡ καλή μου θειὰ μ' ἀγκάλιασε κι' ἔκλαψε μὲ τὴν καρδιά της, γελώντας μαζὶ καὶ λέγοντας ὅτι ἦταν κρῖμα νὰ μὴ μὲ βλέπει ἐκείνη τὴν ὥρα ἡ καϊμένη ἡ μητέρα μου, νὰ κλαίει κι' αὐτὴ ἀπὸ τὴ χαρά της.

— Λοιπόν, Τρότ, μοῦ εἶπε τὴν ὥρα ποὺ καθίσαμε νὰ φᾶμε· σκέφθηκες, παιδί μου, γιὰ τὸ στάδιό σου; Τί ἀποφάσισες;

— Σκέφθηκα πολύ, θειά μου, μίλησα καὶ μὲ τὸ φίλο μου τὸ Στίρφορδ κι' ἀποφάσισα νὰ σπουδάσω νομικά.

—Ἄ, πῶς χαίρομαι γι' αὐτό! εἶπε ἡ θειά μου.

—Ἀλλά, θειά μου, βλέπω μιὰ δυσκολία.

— Ποιά, παιδί μου;

—Ὁ Στίρφορδ μοῦ εἶπε ὅτι τὸ ἐπάγγελμα αὐτὸ στοιχίζει πολλὰ χρήματα καὶ σκέπτομαι ὅτι δὲ θὰ ἦταν σωστὸ νὰ ξοδέψεις τόσα πολλά, ἐνῶ μπορῶ νὰ διαλέξω ἄλλο στάδιο, ποὺ νὰ μὴ στοιχίζει τόσα πολλά.

— Τότε, παιδί μου, ἂν ἔχω ἕνα σκοπὸ στὴ ζωή μου, εἶναι νὰ σὲ ἰδῶ ἄνθρωπο μορφωμένο κι' εὐτυχισμένο. Ὥστε, δὲν εἶναι νὰ συλλογιζόμαστε τώρα τὰ χρήματα. Τὸ στάδιο αὐτὸ ποὺ διάλεξες, εἶναι τὸ καλύτερο, πρέπει νὰ ἐπιδοθεῖς καὶ νὰ γίνεις ἀργότερα δικαστής. Κι' ὁ κ. Δίκ τὴν ἴδια γνώμη ἔχει. Ἂς μὴ συζητοῦμε λοιπὸν γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα. Αὔριο θὰ πᾶμε σ' ἕνα γνωστό μου δικηγόρο, νὰ φροντίσει γιὰ τὶς σπουδές σου. Κι' ὁ Θεὸς νὰ σὲ φωτίσει, νὰ γίνεις καλὸς καὶ χρήσιμος ἄνθρωπος.

Ἔτσι λοιπὸν ἀποφασίστηκε νὰ σπουδάσω νομικά.

***

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ἂς πηδήσουμε τώρα μερικὰ χρόνια κι' ἂς φτάσουμε στὸ τέλος αὐτῆς τῆς ἱστορίας.

Ἡ θειά μου μὲ εἶχε τοποθετήσει στὸ γραφεῖο ἑνὸς μεγάλου δικηγόρου, ὅπου παρακολουθοῦσα τὶς ὑποθέσεις, γιὰ νὰ μαθαίνω τὴν ἐπιστήμη τῶν νόμων. Ἐκεῖ στὰ δικαστήρια, συνάντησα καὶ τὸν Τράτλ τὸν παλιό μου συμμαθητή, ποὺ παρακολουθοῦσε κι' αὐτὸς νομικὲς σπουδές.

Ἄξαφνα ὅμως μιὰ τρομερὴ καταστροφὴ ἦρθε καὶ χτύπησε τὴν περιουσία τῆς θειᾶς μου κι' ἡ καλή μου προστάτισσα βρέθηκε μονομιᾶς φτωχή. Τότε μαζευτήκαμε ὅλοι στὸ Λονδίνο, ὅπου πιάσαμε ἕνα μικρὸ διαμέρισμα, κι' ἀναγκάσθηκα σὲ λίγο νὰ διακόψω τὶς νομικές μου σπουδές, γιατὶ ἡ θειά μου δὲν ἦταν πιὰ σὲ θέση νὰ πληρώνει στὸ δικηγόρο τὰ ἔξοδα.

Γυρεύοντας τότε ἕναν τρόπο γιὰ νὰ βγάζω τὸ ψωμί μου, ἔγινα συντάκτης σὲ μιὰ ἐφημερίδα καὶ κρατοῦσα τὰ στενογραφημένα πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἔγραφα καὶ τὰ πρῶτα μου φιλολογικὰ ἔργα καὶ γρήγορα τὄνομά μου ἔγινε γνωστὸ στοὺς φιλολογικοὺς κύκλους καὶ μὲ τὴν πέννα μου ἔβγαζα πιὰ ἀρκετά, ὥστε νὰ συντηρῶ ἄνετα καὶ τὸν ἑαυτό μου καὶ τὴ θεία μου. Δὲν πέρασε πολὺς καιρὸς καὶ εἶχα ἀποκτήσει τόση φήμη καὶ δόξα στὴ φιλολογία, ὥστε οὔτε σκέφθηκα πιὰ νὰ ξαναρχίσω τὰ νομικά.

Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ἀποφάσισα νὰ πραγματοποιήσω καὶ τὸ νεανικό μου ὄνειρο κ' ἐξομολογήθηκα στὴ θεία μου ὅτι πάντα θεωροῦσα τὴ μεγαλύτερη εὐτυχία νὰ πάρω γυναῖκα μου τὴν Ἀγνή, τὴν ἰδανικὴ αὐτὴ κόρη τοῦ κ. Βίκφηλδ, ποὺ τόσο τὴν εἶχα ἐκτιμήσει τὸν καιρὸ ποὺ ἔμενα στὸ σπίτι του.

Ἡ θεία μου μὲ ὅλη της τὴν καρδιὰ ἀνέλαβε νὰ κάμει τὰ σχετικὰ διαβήματα, καὶ σὲ λίγον καιρὸ τὸ ὄνειρό μου εἶχε πραγματοποιηθεῖ. Ἤμουν πιὰ εὐτυχισμένος κι' ἔνδοξος, κι' ἡ θεία μου ἦταν τὸ ἴδιο ευτυχισμένη μαζί μας, καθὼς καὶ ὁ ἀγαθώτατος κύριος Δίκ.

Κι' ὅλα τ' ἄλλα πρόσωπα τῆς ἱστορίας μας τ' ἀφίνουμε σὲ μιὰ ζωὴ ἥσυχη κι' εὐτυχισμένη. Μόνο ἡ καϊμένη ἡ Πέγκοτυ ἔχασε σύντομα τὸν ἄντρα της, τὸν καλό μου ἀμαξὰ Μπαρκῆ, κι' ἔμεινε χήρα. Ἂν καὶ τῆς ἄφησε ἀρκετὲς οἰκονομίες ὥστε νὰ μποροῦσε ἂν ἤθελε νὰ ζήσει ἄνετα καὶ ἀνεξάρτητα, ἐκείνη ὅμως ἦρθε κοντά μας κι' ἔμεινε στὸ σπίτι μας, ὅπου ἔδειχνε σ' ὅλους, καὶ προπάντων σὲ μένα, τὴν ἴδια ἐκείνη ἀφοσίωση, ποὺ εἶχα γνωρίσει ἀπὸ τὰ πιὸ μικρὰ παιδικά μου χρόνια.

Μεγαλώνοντας, εἶδα νὰ ξεσκεπάζεται καὶ μιὰ μεγάλη πλάνη τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας. Ὁ Στίρφορδ, ὁ χαϊδεμένος μοναχογιός, μὲ τὰ πολλὰ προσόντα καὶ τὴν ὑπερβολικὴ ἀλαζονεία, ὁ Στίρφορδ ποὺ εἶχε κατακτήσει τόσο ὁλοκληρωτικὰ τὴν παιδική μου καρδιὰ κι' εἶχε ἀποσπάσει ὅλο μου τὸ θαυμασμό, ὁ Στίρφορδ λοιπὸν βγῆκε ὁ χειρότερος ἀπ' ὅλους τοὺς μαθητὲς τοῦ κ. Κρίκλ. Ὁ Τράτλ,— δικηγόρος τώρα μὲ πολὺ καλὴ πελατεία— μοῦ διηγήθη ὅτι ὁ παλιός μας συμμαθητὴς Στίρφορδ εἶχε κάμει μιὰ μεγάλη ἀπάτη γιὰ νὰ κερδίσει κάποιο τεράστιο χρηματικὸ ποσὸ σὲ χρηματιστηριακὲς ἐπιχειρήσεις, κι' ἐπειδὴ ἡ δικαιοσύνη τὸν κυνηγοῦσε, ἀναγκάσθηκε νὰ φύγει κρυφὰ γιὰ τὴν Ἀμερική, ἀφίνοντας πίσω του ἕνα ὄνομα ἀτιμασμένο, καὶ μιὰ μητέρα ποὺ τὴν εἶχε συντρίψει ἡ ἀπογοήτευση, γιατὶ ἔ-

βλεπε νὰ σωριάζωνται χάμω ὅλα τὰ μεγάλα καὶ λαμπρὰ ὄνειρά της γιὰ τὸ μοναχογιό της μὲ τὰ τόσα προσόντα.

Ἡ εἴδηση αὐτὴ ἦταν ἀπὸ ἐκεῖνες ποὺ μ' ἔκαμαν νὰ σκεφθῶ βαθιά, πολὺ βαθιὰ καὶ νὰ πεισθῶ ὅτι καὶ ἡ λαμπρότερη ἐπιφάνεια μπορεῖ κάποτε νὰ κρύβει τὸ πιὸ ἀπίστευτο, τὸ πιὸ ἐλεεινὸ περιεχόμενο.

Ἂς εἶναι κι' αὐτὸ ἕν' ἀπὸ τὰ πολλὰ διδάγματα, ποὺ οἱ ἀναγνῶστες μου θὰ μποροῦσαν νὰ βροῦν σ' αὐτὴ τὴν ἀφήγηση τῆς παιδικῆς μου ζωῆς.

ΜΙΧ. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΕΛΟΣ

ΤΟΥ «ΔΑΥΙΔ ΚΟΠΠΕΡΦΙΛΔ»

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ο ΧΡΟΝΟΣ ΜΕ ΤΟΥΣ 13 ΜΗΝΕΣ

Ἀγαπητοί μου,

Τί εἶναι πάλι αὐτὸς ὁ χρόνος μὲ τοὺς 13 μῆνες; Σὰν τὸν μῆνα ποὺ δὲν ἔχει Σάββατο; —Ὄχι. Μήνας ποὺ δὲν ἔχει Σάββατο δὲν ὑπάρχει, οὔτε θὰ ὑπάρξῃ. Χρόνος ὅμως μὲ 13 μῆνες, ἂν δὲν ὑπάρχῃ σήμερα, θὰ ὑπάρξῃ, λένε, αὔριο. Καὶ στὸ ἑξῆς ὅλοι οἱ χρόνοι θᾶχουν 13 μῆνες!

Εἶν' ἕνα σχέδιο τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, ποὺ λογαριάζει μάλιστα, ἂν γίνῃ δεκτὸ ἀπ' ὅλο τὸν πολιτισμένο κόσμο, νὰ τὸ ἐφαρμόσῃ ἀπὸ τὸ 1932. Μὲ ἄλλους λόγους, πρόκειται νὰ εἰσαχθῇ ἕνα καινούριο διεθνὲς Καλαντάρι. Ἂς ἑτοιμασθοῦμε λοιπὸν γιὰ καινούριες φασαρίες — συζητήσεις, φιλονικείες, καυγάδες καὶ διαμαρτυρίες... Παλαιοημερολογιτῶν. Ἀλήθεια, αὐτοὶ χάλασαν τὸν κόσμο κι' ὅταν, ἀντὶς γιὰ τὸ παλιό, τὸ Ἰουλιανό, παραδεχτήκαμε τὸ Γρηγοριανό, ποὺ τό κάτω-κάτω δὲν ἔχει καὶ τόσο μεγάλη διαφορά. Φανταστῆτε τώρα τί θὰ κάμουν, ἂν εἰσαχθῇ τὸ καινούριο αὐτὸ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, ποὺ εἶναι ὁλωσδιόλου ἄλλο πρᾶγμα! Ἀλλ' ἂς ἰδοῦμε πρῶτα τί ἀκριβῶς εἶναι.

Τὸ Ἰουλιανὸ Ἡμερολόγιο, τὸ παμπάλαιο, ποὺ κάναμε πολὺ καλὰ νὰ τὸ στείλουμε στὴν Ἱστορία, εἶχε πολλὰ καὶ μεγάλα ἐλαττώματα. Τὸ νεώτερο, τὸ Γρηγοριανό, δὲν ἔχει τόσα, ἔχει ὅμως κι' αὐτὸ ἀρκετά. Οἱ ἐποχές, πρῶτα-πρῶτα, τοῦ πολιτικοῦ, νὰ ποῦμε, χρόνου δὲν συμφωνοῦν ἐντελῶς μὲ τὶς ἐποχὲς τοῦ ἀστρονομικοῦ, τοῦ ἡλιακοῦ, δηλαδὴ μὲ τὶς πραγματικές. Κι' ὅσο περνᾷ ὁ καιρός, τόσο ἡ διαφορὰ γίνεται μεγαλύτερη. Ἔπειτα, ἀπὸ τοὺς 12 μῆνες του, ἄλλος ἔχει 30 ἡμερες, ἄλλος 31, κι' ὁ Φλεβάρης πότε 28 καὶ πότε 29. Ἀκόμα, κάθε μήνας του δὲν διαιρεῖται σὲ ἴδιο ἀριθμὸ ἀπὸ ὁλάκερες, ἀκέραιες ἑβδομάδες, ἀλλ' αὐτὸς ἁπλώνεται σ' ἕξη, ἐκεῖνος σὲ πέντε κι' ὁ ἄλλος σὲ τέσσερις. Κατὰ συνέπεια, κάθε μήνας του ἀρχίζει καὶ τελειώνει ὁποια μέρα... θέλει. Ὁ Γενάρης π: χ: ἄρχισε φέτος Πέμτη, τοῦ χρόνου θἀρχίσῃ Παρασκευή, τὸ 1933 Κυριακὴ καὶ καθεξῆς. Τὸ ἴδιο κι' οἱ γιορτὲς πέφτουν ὁποια μέρα τύχῃ· ἂν πῆτε δὰ καὶ γιὰ τὶς κινητές, μιὰ πέφτει φέτο Μάρτη καὶ τοῦ χρόνου Μάη. Μὲ ἄλλους λόγους, τὸ Ἡμερολόγιο ποὺ ἔχουμε σήμερα, φέρνει μιὰ μεγάλη ἀνωμαλία, ποὺ δυσκολεύει σημαντικὰ τὶς συναλλαγές, τὴν κοινωνικὴ ζωή· κι' αὐτὴ ἴσα-ἴσα τὴν ἀνωμαλία θέλει νὰ βγάλῃ ἀπ' τὴ μέση ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν μὲ τὸ καινούριο διεθνὲς Ἡμερολόγιο ποὺ προτείνει.

Κατ' αὐτό, ὁ χρόνος θἄχῃ 13 μῆνες ἀπὸ τέσσερις ἀκριβῶς ἑβδομάδες, δηλαδὴ ἀπὸ 28 ἡμέρες ὁ καθένας. Κάθε μήνας θἀρχίζῃ ἀπὸ ἑβδομάδα, δηλαδὴ ἀπὸ Κυριακή, καὶ θὰ τελειώνει σ' ἑβδομάδα, σὲ Σάββατο. Οἱ δώδεκα πρῶτοι μῆνες θὰ διατηρήσουν τὰ σημερινά τους ὀνόματα (Γενάρης, Φλεβάρης, Μάρτης κτλ) ὁ δὲ δέκατος τρίτος κάθε χρόνου θὰ ὀνομασθῇ *Sol*, ποὺ θὰ πῇ "*Ἥλιος*. Ἔτσι ὁ πολιτικὸς χρόνος θἄχῃ 364 ἡμέρες (28 × 13). Γιὰ νὰ συμφωνῇ ὅμως μὲ τὸν ἀστρονομικό, θὰ προστεθοῦν: α') μιὰ μέρα κάθε χρόνο, στὸ τέλος τοῦ Δεκέμβρη, ποὺ δὲν θὰ ὀνομάζεται ὅμως οὔτε Κυριακή, οὔτε Δευτέρα, ἀλλὰ ***Χρονικὴ***, καὶ θἄναι ἡ ξεχωριστὴ ἀπὸ τὸ χρόνο διεθνὴς ***Πρωτοχρονιά*** καὶ β' μιὰ μέρα στὸ τέλος τοῦ Ἰουνίου, ποὺ θὰ ὀνομάζεται ***Βίσεκτη*** καὶ θἄναι κι' αὐτὴ γιορτινή. Ἴδιο τώρα ὁ πίνακας κάθε μηνός, ἴδιος γιὰ ὅλους στὸ χρόνο μὲ τοὺς 13 μῆνες:

Κυρ.	Δευτ.	Τρίτ	Τετάρ	Πέμπ.	Παρ	Σάββ.
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

Καθὼς βλέπετε, κάθε μήνας θἄχῃ πάντα τέσσερις Κυριακὲς (1, 8, 15, 22) τέσσερις Δευτέρες (2, 9, 16, 23) καὶ καθεξῆς. Καὶ σ' ὅλους τοὺς μῆνες κάθε ἡμερομηνία θὰ πέφτῃ τὴν ἴδια μέρα. Ἡ 19 π: χ: τοῦ κάθε μηνὸς θὰ εἶναι Πέμτη, ἡ 21 θὰ εἶναι Σάββατο καὶ καθεξῆς.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη τώρα νὰ ἐκταθῶ πολὺ γιὰ νὰ καταλάβετε τὴν τάξη καὶ τὴν εὐκολία ποὺ θἄφερνε στὸν κόσμο αὐτὸ τὸ αἰώνιο Ἡμερολόγιο. Θἀρκεσθῶ σ' ἕνα μόνο παράδειγμα, ποὺ γιὰ μᾶς εἶναι καὶ τὸ πιὸ ἐνδιαφέρο:

Ἡ Διάπλασις βγαίνει μιὰ φορὰ τὴν ἑβδομάδα, κάθε Σάββατο. Ἀλλὰ ὁ τόμος της δὲν ἔχει πάντα τὰ ἴδια φυλλάδια: Πότε εἶναι 52, πότε 53 καὶ καμμιὰ φορὰ 54! Καὶ τοῦτο, γιατὶ μὲ τὴν ἀνωμαλία τοῦ Ἡμερολογίου μας — τοῦ Ἰουλιανοῦ πρῶτα καὶ τοῦ Γρηγοριανοῦ τώρα — ὁ μήνας πότε ἔχει 4 Σάββατα καὶ πότε 5. Ἔ, μὲ τὸ νέο Ἡμερολόγιο τὰ φυλλάδια τῆς Διαπλάσεως θὰ εἶναι 52 τὸ χρόνο σωστά. Γιατὶ θὰ βγαίνουν 4 τὸ μῆνα. Καὶ 13 × 4=52. Θὰ πῆτε: Καὶ τί πειράζει ἂν ὁ ἀριθμὸς τῶν φυλλαδίων ἑνὸς χρόνου δὲν εἶναι πάντα ὁ ἴδιος; Ἔσᾶς ὄχι βέβαια. Ρωτᾶτε ὅμως καὶ τὴ Διάπλαση, ποὺ εἶναι ὑποχρεωμένη, ἀντὶ γιὰ τὰ 52 φυλλάδια ποὺ λογαριάζει, νὰ βγάλῃ σ' ἕνα χρόνο 54, χωρὶς οἱ συνδρομητές της νὰ πληρώσουν τίποτα παραπάνω;

Καὶ καλὰ ἡ Διάπλασις. Φαντασθῆτε ὅμως μιὰ μεγάλη ἐπιχείρηση μὲ προϋπολογισμὸ ἀπὸ ἑκατομμύρια. Δὲν θἄναι μεγάλη ἡ διαφορά, κι' ἑπομένως μεγάλη ἡ ὠφέλεια ποὺ θὰ προκύψῃ ἀπὸ τὴ μέλλουσα τάξη; Καὶ πρῶτοι-πρῶτοι, λένε, θὰ τὴν ἔχουν οἱ ἐργάτες, οἱ ὑπάλληλοι, οἱ μισθωτοί. Σήμερα πληρώνονται τὸ ἴδιο γιὰ ὅλους τοὺς μῆνες, ἐνῷ ἄλλος ἔχει 30, ἄλλος 31 ἡμέρες, καὶ μόνον ἕνας 28. Αὔριο ὅμως ὅλοι τους οἱ μῆνες θἄχουν τὶς ἴδιες ἡμέρες. Ἐπίσης θὰ εὐκολυνθῇ πολὺ κι' ἡ πληρωμὴ καθ' ἑβδομάδα. Ὁ μηνιάτικος μισθὸς θὰ διαιρῆται σὲ 4 μέρη, κάθε Σάββατο ὁ μισθωτὸς θὰ παίρνῃ τὰ ἴδια λεπτά, καὶ τὸ τελευταῖο Σάββατο τοῦ μηνός, ποὺ θὰ εἶναι κι' ἡ τελευταία του ἡμέρα, θὰ εἶναι ἐξοφλημένος. Σήμερα δὲν μπορεῖ νὰ γίνεται αὐτό. Τὴν τελευταία ἑβδομάδα ὁ μισθωτὸς παίρνει πότε λιγώτερα, πότε περισσότερα. Καὶ κάθε ἐργοστάσιο, κάθε γραφεῖο, ἔχει καὶ δικό του λογιστικὸ σύστημα, ἁπλούστερο ἢ πολυπλοκώτερο, γιὰ νὰ ἐξισώσῃ τὸ μηνιάτικο μισθὸ μὲ τὴν ἑβδομαδιάτικη πληρωμή.

Κι' ἕν' ἄλλο ἀκόμη σπουδαῖο: Δὲν θἄναι πιὰ ἀνάγκη νὰ βγαίνῃ Ἡμερολόγιο κάθε χρόνο. Τὸ πρῶτο ποὺ θὰ γίνῃ μὲ τὸ νέο σύστημα, θὰ ἰσχύῃ γιὰ ὅλα τὰ κατοπινὰ χρόνια, γιὰ τὴν αἰωνιότητα! Φυσικά, ἀφοῦ ὅλοι οἱ μῆνες θἄχουν τὶς ἴδιες ἡμέρες, ἀφοῦ ὅλοι θ' ἀρχίζουν ἀπὸ Κυριακὴ καὶ θὰ τελειώνουν σὲ Σάββατο, κι' ἀφοῦ θὰ προσδιορισθοῦν μιὰ καὶ καλὴ ὅλες οἱ γιορτές, κινητὲς καὶ ἀκίνητες: Χριστούγεννα, 25 Δεκεμβρίου, Τετάρτη, γιὰ ὅλα τὰ χρόνια. Πάσχα, Κυριακή, 15 Ἀπριλίου γιὰ ὅλα τὰ χρόνια. Πρωτοχρονιά, 29 Δεκεμβρίου. Χρονική, γιὰ ὅλα τὰ χρόνια. Καὶ πάει λέοντας.

Πῶς σᾶς φαίνεται; Καὶ στοὺς καυγάδες ποὺ θὰ γίνουν ὁλόγυρα στὴ μεγάλη αὐτὴ καινοτομία, ἐσεῖς τί θὰ εἴσθε; Παλαιοημερολογῖτες ἢ Νεοημερολογῖτες;

Σᾶς ἀσπάζομαι **ΦΑΙΔΩΝ**

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΤΙ ΑΓΑΠΗΣΑ

Τά πεθαμένα ὀνείρατα ποὺ πάνε
καὶ σβύνουνε στὸ χρόνο ἀποστα-
[μένα
ἀγάπησα κι' αὐτοὺς ποὺ σὰν καὶ
[μένα,
στὰ στήθη τους τὸ θάνατο σφα-
[λάνε.

Βάζα λεπτά, κρουστάλλινα ποὺ
[σπάνε,
λουλούδια ὅπου γέρνουν μαρα-
[μένα,
ξεροφύλλα χλωμὰ καὶ μαδημένα,
ποὺ οἱ ἄνεμοι τρελλὰ τὰ κυνη-
[γάνε.

Παμπάλαια γκρεμισμένα ἐρημο-
[κλήσια,
τάφων θλιμμένα μαῦρο κυπαρίσ-
[σια,
ποὺ ζοῦνε μέσ' σ' ἀπέραντη γα-
[λήνη.

Τὴ θεία ὥρα τὴν ὀνειρεμένη
ἀγάπησα, ποὺ ἡ πλάση περιμένει
κάτι ἀπ' τὸν ἥλιο νἄρθῃ π' ἀρ-
[γοσβύνει.

Ἀθῆ Ρόδου

Η ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΔΕ ΧΑΘΗΚΕ

— Παιδιά, τί θὰ παίξουμε;

Κανεὶς δὲν ἀπάντησε ἀπὸ τὴν παρέα.

— Μὰ τότε τί θὰ γίνω; εἶπα, θὰ χάσουμε τέτοια εὐκαιρία;

Ἤταν πραγματικὰ μοναδική εὐκαιρία, γιατὶ ἔλειπαν ὅλοι ἀπὸ τὸ σπίτι.

Πάλι κανεὶς δὲν ἀπάντησε. Νευριασμένη, ἤμουν ἕτοιμη νὰ φύγω, ὅταν ὁ Θάνος ὁ ἐξάδελφός μου, ἔσωσε τὴν κατάσταση.

— Ἐγὼ λέω, εἶπε, νὰ παίξουμε τὴ Γαλλικὴ ἐπανάσταση!

Τὰ παιδιὰ δὲν κατάλαβαν τί ἤθελε νὰ πῇ, κι' ἐνῶ ὁ Θάνος περίμενε νὰ χειροκροτήσουν τὴν ἰδέα του, δὲν εἶδε γύρω του παρὰ πρόσωπα γεμάτα ἀπορία

Τί τὰ θέλετε! Δὲν ἔχουν ὅλοι τὶς γνώσεις τοῦ Θάνου! Γι' αὐτὸ ἀναλαμβάνει νὰ τοὺς ἐξηγήσῃ.

— Ἀκούστε! εἶπε μὲ ὕφος Κικέρωνος Ἐγὼ θὰ εἶμαι ὁ βασιλιάς, ἡ ἐξαδέρφη μου, (κι' ἔδειξε ἐμένα) ἡ βασίλισσα, καὶ δυὸ ἀπὸ σᾶς αὐλικοί. Οἱ ἄλλοι ὅλοι θὰ εἶστε ἐπαναστάτες.

Φωνές, φασαρία, κακό. Ὅλοι ἤθελαν νὰ εἶναι βασιλιάδες! Ἐπιτέλους κανονιστήκαμε. Μὲ κλῆρο, πήραμε τὴ Μαχούλα καὶ τὴ Μπεμπέκα γι' αὐλικούς. Ὁ Θάνος ἄρχισε πάλι τὴ ρητορική του:

— Ἐσεῖς θὰ φωνάζετε ψωμί, ψωμί. Μόλις τὸ πῆτε εἴκοσι φορές, θ' ἀνεβῆτε ἐπάνω νὰ μᾶς σκοτώσετε.

Ὁ βασιλιάς, ἡ βασίλισσα κι' οἱ αὐλικοὶ ἀνεβήκαμε στὴν ταράτσα. Ὁ λαός, ὁπλισμένος μὲ ξύλα καὶ πιστόλια ... ἀηβασιλιάτικα, ἦταν στὸ περιβόλι.

— Ἐμπρός! φωνάζετε! διέταξε ὁ Θάνος.

Ἄλλο ποὺ δὲν ἤθελαν τὰ μικρά. Ἄρχισαν νὰ οὐρλιάζουν, ἐνῶ ὁ βασιλιὰς κι' ἡ βασίλισσα τοὺς κοίταζαν περιφρονητικά. Ἕνα μικρὸ ἀπὸ τὸ λαὸ ἄρχισε νὰ φωνάζῃ:

— Γλυκό! μπακλαβά! πάστα!

Κι' ἀποροῦσε πῶς ἔκαναν ἔτσι γιὰ ψωμί.

Ἀφοῦ φώναξαν ἀρκετά, χωρίστηκαν σὲ δυὸ μέρη καὶ οὐρλιάζοντας ἀνέβηκαν στὴν ταράτσα. Μὰ στὸν ἐνθουσιασμό τους ἐπάνω, ἄρχισαν νὰ χτυποῦν στ' ἀληθινὰ τοὺς αὐλικούς, ποὺ ἦταν μικρότεροι, ἐνῶ ἄλλοι πιὸ τολμηροί, ὁρμησαν σὲ μᾶς.

Ὁ βασιλιὰς κι' ἡ μεγαλειότης μου, ἡ βασίλισσα, λησμονήσαμε μπροστὰ στὰ ξύλα τὴ μεγαλοπρέπειά μας. Διασκελίσαμε τὰ κάγκελα τῆς ταράτσας, πιαστήκαμε ἀπὸ δυὸ μικρὰ παραθυράκια σιδερένια, καὶ πηδήσαμε μ' εὐκολία στὸν κῆπο. Τὰ μικρά, θέλησαν νὰ μᾶς μιμηθοῦνε.

Τὸ τί γίνηκε τότε δὲν περιγράφεται! Ἔτσι ποὺ τρέξανε ὅλα μαζὶ κατρακυλήσανε ὅλα κάτω. Εὐτυχῶς ποὺ τὸ ὕψος ἦταν ἐλάχιστο... Ἐν τούτοις ὅλα ἐτραυματίστηκαν ἐνδόξως. Ἄλλα στὸ μέτωπο, ἄλλα στραγκούλισαν τὸ πόδι τους, ἄλλα κρατοῦσαν τὴ ματωμένη μύτη τους, ἐνῶ τὰ δπλα του: ἦταν παρατημένα.

Μόνον ὁ βασιλιὰς κι' ἡ βασίλισσα δὲν ἔπαθαν τίποτα, κι' ἐπειδὴ δὲν ἤξεραν ποιὸν νὰ πρωτοβοηθήσουν, ἔκριναν καλὸ νὰ κοιτάνε τοὺς τραυματίες μὲ περιφρονητικὴ ματιά.

Θέλετε καὶ τὴ συνέχεια;

Ἕνα μῆνα ἔκανε ἡ παρέα νὰ πατήσῃ στὸ σπίτι κι' ὁ βασιλιὰς κι' ἡ βασίλισσα ἄκουσαν τὰ σχετικὰ φιλοφρονήματα, καί, ὑγείας πνεύματος ἕνεκεν, δὲν πῆγαν πέντε φορὲς στὸν κινηματογράφο

Ἔτσι ἡ εὐκαιρία δὲν πῆγε χαμένη.

Κυρὰ Φροσύνη

ΑΝ ΟΙ ΨΥΧΕΣ ΒΛΕΠΟΥΝ

— Πάψε, παιδί μου, μὴν κλαῖς Μήπως μὲ τὰ κλάματα καρδίζεις τίποτα; Ἂν οἱ ψυχὲς βλέπουν ἀπ' τὸν οὐρανό, σκέψου πόσο θὰ λυπᾶται ἡ ψυχὴ τῆς μαννούλας σου. Ἔλα, παιδάκι μου, πάψε πιά, σκούπισε τὰ ματάκια σου!

Σήκωσε τὰ μάτια ψηλὰ στὸν οὐρανό, σὰν νὰ ἤθελε νὰ διακρίνῃ, ἀνάμεσα στ' ἀστέρια ποὺ ἔλαμπαν στὸν οὐράνιο θόλο, τὴν ψυχὴ τῆς καλῆς της μαμμᾶς.

Κάτι μαῦρα συννεφάκια κρύψανε τὸ φεγγάρι, κι' ἀκόμα δυὸ δάκρυα κυλίσανε βιαστικά. Δὲν ἔχει πιὰ μαννούλα!

Ἀκουμπισμένη στὸ παράθυρο σκέπτεται, σκέπτεται καὶ πάλι ὁ νοῦς της σταματάει στὴ μαμμά. Ἄραγε βλέπουν οἱ ψυχές; αἰσθάνονται; Ὤ, ἐὰν βλέπουν, ἀσφαλῶς θὰ εἶδε ἡ μαμμὰ τὴν πορτοκαλλιά, ποὺ ἄνθισε καὶ μυρίζει τόσο γλυκά, καὶ θὰ θυμήθηκε πῶς πέρσι, ἕνα τέτοιο βράδυ, στὸ μπαλκόνι κρατοῦσε συντροφιὰ ἡ μιὰ τῆς ἄλλης.

Μά... τώρα εἶναι μακριά, πολὺ μακριά... Ὅ,τι πέθανε δὲν ξαναζεῖ.

— Ἂν οἱ ψυχὲς βλέπουν ἀπ' τὸν οὐρανό, σκέψου πόσο θὰ λυπᾶται ἡ ψυχὴ τῆς μαννούλας σου.

Τὰ σύννεφα ὁλοένα πυκνώνουν, ἄρχισε κιόλα νὰ ψιχαλίζῃ. Τί ἄσχημη βραδυὰ ἡ ἀποψινή!

Σὰν πῆγε νὰ κλείσῃ τὸ παράθυρο, μιὰ γλυκειὰ μυρωδιὰ ἀπ' τὸ αἰγόκλημα τὴ χτύπησε. Ἔσκυψε τότε κι' εἶδε τὰ μικρὰ λουλουδάκια.

Ἄπλωσε τὸ χέρι νὰ κόψῃ ἕνα, μὰ τὸ χέρι ἔμεινε ἀκίνητο! Νὰ τὸ κόψῃ... καὶ τίνος νὰ τὸ δώσῃ;

Ἐκείνη ποὺ τὸ εἶχε ἀνεβάσει στὸ παράθυρο, ποὺ τὸ εἶχε πλέξει στὰ κάγκελα τοῦ μπαλκονιοῦ καὶ ποὺ περίμενε πότε ν' ἀνθίσῃ, γιὰ νὰ τῆς πάνε τὸ πρῶτο λουλουδάκι, δὲν ζεῖ πιά...

Γιατὶ λοιπὸν νὰ τὸ κόψῃ ἀφοῦ δὲ θἄδινε χαρὰ σ' ἐκείνη;

Κάθησε ὥρα πολλή, σκεπτική, μελαγχολική. Ἔπειτα ἔκλεισε τὸ παράθυρο.

«— Ἂν οἱ ψυχὲς βλέπουν ἀπ' τὸν οὐρανό, σκέψου πόσο θὰ λυπᾶται, πόσο θὰ ὑποφέρῃ, ἡ ψυχὴ τῆς μαννούλας σου!»

Καὶ δὲν ἔκλαψε, ὄχι...

Ἔπαψε νὰ κλαίῃ γι' ἀγάπη της.

Βαλέντσια

Ο ΨΕΥΤΗΣ ΠΙΑΣΜΕΝΟΣ ΣΤΟ ΨΕΜΜΑ ΤΟΥ

Ζοῦσε μιὰ φορό, σ' ἕνα χωριὸ κοντὰ στὴ Μασσαλία, ἕνας κουρέας ποὺ εἶχε ἀποκτήσει μιὰ καλὴ πελατεία καὶ κέρδιζε τὸ ψωμί του. Εἶχε ὅμως ἕνα φοβερὸ ἐλάττωμα. Τοῦ ἄρεσε νὰ λέγῃ ψέμματα καὶ νὰ γελᾶ μὲ τοὺς ἀφελεῖς πελάτες του ποὺ τὰ πίστευαν.

Ἕνα Σαββατόβραδο τὸ μαγαζί του ἦταν γεμάτο ἀπὸ ἀνθρώπους, ποὺ περίμεναν νὰ ἔλθῃ ἡ σειρά τους γιὰ νὰ ξυρισθοῦν. Τώρα εἶναι ἡ κατάλληλη στιγμή, σκέφθηκε ὁ κουρέας, γιὰ νὰ παίξω ἕνα καλὸ παιχνίδι εἰς βάρος τους· καὶ χωρὶς νὰ χάσῃ καιρό, μὲ τὸ ξυράφι στὸ χέρι, ἀρχίζει:

—Ἀλήθεια, δὲν μάθατε τί συνέβη σήμερα στὴ Μασσαλία; Μιὰ τεράστια φάλαινα ἔφραξε τὴν εἴσοδο τοῦ λιμανιοῦ. Τὰ πλοῖα δὲ μποροῦν οὔτε νὰ μποῦν μέσα, οὔτε καὶ νὰ βγοῦν, κι' ὅλος ὁ κόσμος τρέχει γιὰ νὰ τὴν δῇ.

Κι' ὁ κουρέας κρυφογελοῦσε, ὅταν κάθε πελάτης ξυρισμένος πλήρωνε βιαστικὰ λέγοντας:

—Ἀξίζει τὸν κόπο, χωρὶς ἄλλο πρέπει νὰ πάγω νὰ δῶ.

Τὴν ἄλλη μέρα, Κυριακὴ ἀπόγευμα, ἐνῶ ὁ κουρέας καθόταν ἀπ' ἔξω ἀπ' τὸ μαγαζί του, ἔβλεπε πολλοὺς ἀνθρώπους νὰ προχωροῦν βιαστικά, συζητοῦντες. Ἐαφνισμένος ἀπ' αὐτὸ τὸ θέαμα, ρωτοῦσε:

— Τί τρέχει; ποῦ πηγαίνετε.

Καὶ ὅλοι ἀπαντοῦσαν:

— Στὴ Μασσαλία, γιὰ νὰ δοῦμε τὴ φάλαινα ποὺ ἔφραξε τὸ λιμάνι.

Στὴν ἀρχὴ ὁ κουρέας γελοῦσε μὲ τὴν καρδιά του γιὰ τὴ φάρσα του κι' ἔλεγε:

— Τί βλάκες ποὺ εἶναι!

Ἀλλὰ τέλος πέρασαν τόσοι πολλοί, ὥστε σκέφθηκε.

— Χωρὶς ἄλλο εἶναι ἀλήθεια.

Καὶ πιὸ κουτὸς ἀπ' ὅλους ξεκίνησε κι' ὁ ἴδιος γιὰ τὴ Μασσαλία.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ) *Ρέμβη*

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἡ μικρὴ ὑπηρέτρια στὴ μικρὴ κόρη τῆς κυρίας:

— Σεπτέμβρη ἦρθα στὸ σπίτι σας, Σεπτέμβρη τελειώνει ὁ χρόνος μου. Τί σύμπτωση!

Κι' ἡ ἄλλη:

—Ἀλήθεια, περίεργο!

(Γεγονὸς) *Χωρὶς Φτερὰ*

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,,

ΒΙΒΛΙΑ ΤΕΡΠΝΑ ΜΟΡΦΩΤΙΚΑ

ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Ἀπὸ τοὺς ἐν παρενθέσει ἀριθμούς, ὁ πρῶτος εἶναι τὰ ταχυδρομικὰ τοῦ Ἐσωτερικοῦ καὶ ὁ δεύτερος τοῦ Ἐξωτερικοῦ.

Ὁ Ἄγγελος τῆς Ἀγάπης, (μὲ 60 εἰκόνας) δρ. 35 (10 καὶ 12).

Ἡ Ἀδελφούλα μου, μυθιστόρημα Γρ. Ξενοπούλου (μὲ 24 εἰκόνας) δρ. 20. (5,50 καὶ 7,50).

Ἡ Ἁπλῆ ζωή, ὑπὸ Ἀγγέλου Κασιγόνη, δρ. 8 (1 καὶ 2).

Ἡ Ἐπιτυχία εἰς τὴν ζωήν, ὑπὸ Ἀγγέλου Κασιγόνη, δρ. 8. (1 καὶ 2).

Ἡ Εὐτυχία, ὑπὸ Ἀγγέλου Κασιγόνη, δρ. 8 (1 καὶ 2).

Τὸ Θῦμα τοῦ Φθόνου, (μὲ 20 εἰκόνας) δρ. 30. (6 καὶ 9).

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρό, Δημοτικὰ Παραμύθια, Τόμος Α'. Συλλογὴ Γεωργίας Ταρσούλη. Ἄδετο δρ. 40. Δεμένο δρ. 50. (9,50 καὶ 11,50).

Παιδικὰ Διηγήματα, τοῦ Rudyard Kipling. Μετάφρασις Κας Ν. Ι. Κ. Δρ. 25 (4,50 καὶ 6, 50).

Παιδικὸν Θέατρον, Γρ. Ξενοπούλου, δι' ἑορτὰς Σχολείων καὶ Οἰκογενειῶν, Α' Τόμος δρ. 20. (5,50 καὶ 7,50). Β' Τόμος δρ. 20. (5,50 καὶ 7,50).

Παιδικὸν Πνεῦμα, (Τομίδιον, Γ') δρ. 5. (1 καὶ 2).

Πρόας ὁ Νικίου, (μὲ 24 εἰκόνας) δρ. 30. (7 καὶ 9,50).

Ὁ Πυρειοκώλης, (μὲ 24 εἰκόνας) δρ. 30. (6 καὶ 9,50).

Ὑπὲρ Πατρίδος, (μὲ 24 εἰκόνας) δρ. 30. (7 καὶ 9,50).

Ὁ Φώτης, ἔμμετρον διήγημα δρ. 7. (3,50 καὶ 5,50).

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου, τὴν 17 Ἰουνίου 1931

ΔΗΛΩΣΗ

Δὲν παραλαμβάνω γράμματα μὲ ἀνεπαρκὲς γραμματόσημο, γιὰ τὸ ὁποῖο πρέπει νὰ πληρώσω. Ζυγίζετέ τα καὶ βάζετε τὸ γραμματόσημο σωστό. — Δὲν ἀπαντῶ σὲ κανένα, ὅταν μὲ ρωτῇ γιὰ πράγματα ποὺ τὰ ἔχει ὁ Ὀδηγὸς τοῦ Συνδρομητοῦ. Τιμᾶται δρ. 5, ταχυδρομικῶς δρ. 6, καὶ πρέπει νὰ τὸν προμηθευθῇ ὁποιος θέλει νὰ λαβαίνῃ μέρος στὴν κίνηση.

ΑΠΟ σήμερα λοιπὸν ἀρχίζει τὸ «ΠΑΛΙΟ ΚΑΡΑΒΙ», τὸ ἀριστουργηματάκι αὐτὸ τοῦ Ἀλφόνσου Ντωντέ, κατὰ τὴν ὡραία μετάφραση τῆς Βασούλας Μπουρνιᾶ καὶ μὲ τὶς θαυμάσιες εἰκόνες τοῦ γάλλου ζωγράφου Murbach. Ἀπὸ τὸ ἐρχόμενο, ἐλπίζω, θἀρχίσῃ κι' ἡ «ΜΙΚΡΗ ΑΓΝΩΣΤΗ», τὸ δεύτερο μυθιστόρημα, ποὺ τὴ μετάφρασή του ἀνέλαβε ὁ κ. *Γ. Κοτζιούλας*.

Δυὸ λόγια τώρα γιὰ τὸν «Δαυὶδ Κόππερφηλδ» ποὺ τελειώνει στὸ σημερινό. Ὅσοι ἀπὸ σᾶς ἔτυχε νὰ ἰδοῦν σὲ καμμιὰ βιβλιοθήκη ἕνα ἢ καὶ δυὸ ὀγκώδεις τόμους μ' αὐτὸ τὸν τίτλο, θ' ἀποροῦν πῶς ἕνα τόσο μεγάλο μυθιστόρημα χώρεσε στὰ φυλλάδια μιᾶς ἐξαμηνίας. Ἀλλὰ εἶναι ἁπλούστατο: ὁ Δίκενς παρακολουθεῖ τὸν ἥρωά του σ' ὅλη του τὴ ζωή. Ἐγὼ ὅμως δὲν μποροῦσα νὰ δημοσιεύσω παρὰ μόνο τὴν παιδική του. Αὐτὴ σᾶς ἐνδιέφερε. Ἡ πάρα κάτω εἶναι γιὰ μεγάλους. Ἔ, ὅταν μεγαλώσετε καὶ σεῖς καὶ μάθετε μιὰ ξένη γλῶσσα, θὰ μποροῦσετε νὰ διαβάσετε τὸν «Δαυὶδ Κόππερφηλδ» ὁλάκερο.

Στὶς Μικρὲς Ἀγγελίες τοῦ σημερινοῦ φυλλαδίου βλέπετε καὶ μιὰ τῆς δ. Ἀρμάο, ποὺ δὲν εἶναι παρὰ ὁ πολὺ γνωστός σας *Σαρδανάπαλος*. Ζητεῖ παραδόσεις καὶ σᾶς τὴν συσταίνω θερμά. Εἶν' ἕνα πολὺ καλὸ κορίτσι. σεμνό, ἀπὸ σπίτι μὲ ἀνατροφή, καὶ κατέχει πολὺ καλὰ ἐκεῖνο ποὺ διδάσκει. Ὅλες τῆς οἱ μαθήτριες εἶν' ἐνθουσιασμένες μαζί της.

Καλὰ καὶ ἅγια ὅλ' αὐτά, *Μυροβόλε Ἄνδρος*, γιὰ τοὺς προγόνους, ἀλλὰ τὸ ζήτημα εἶναι τί εἴμαστε καὶ τί κάνουμε μεῖς. Εἶναι ἀρκετό, νομίζεις, νὰ λάμε ὅτι ἡ Ἑλλάδα ἐφτιασε τὸν κόσμο καὶ νὰ κάνουμε ἐγκώμια τοῦ Σωκράτη καὶ τῶν ἄλλων μεγάλων της ἀνδρῶν; Ἡ εὐγένεια τῆς καταγωγῆς μᾶς ἐπιβάλλει ὑποχρεώσεις, ποὺ δὲν ἐκπληρώνονται μὲ τὸ θαυμασμὸ καὶ τὴ λατρεία τῶν προγόνων, οὔτε μὲ τὴ μανία ποὺ ἔχουν γι' αὐτοὺς μερικοί, ποὺ ὀνομάσθηκε «προγονοπληξία». Ἐμεῖς οἱ ἴδιοι πρέπει νἀμαστε καλοὶ ἄνθρωποι καὶ καλοὶ πολῖτες, γιὰ νὰ λέῃ κι' ὁ κόσμος πῶς εἴμαστε ἄξιοι ἀπόγονοι. Αὐτὸ ἔπρεπε νὰ πῇς στὸ λόγο σου, ποὺ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θἄταν ὡραῖος.

Ντίνε Αὐγερίνη, πολὺ ὡραῖα χαρακτηρίζεις τὴ *Μεγάλη Ἑλλάδα*: Ἡ διαπλασιακή της δράση δὲν εἶναι μόνο πνευματική, ἀλλὰ καὶ ψυχική. Δὲν κοιτάζει μόνο τὸν ἑαυτό της, ἔχει καὶ πολὺν ἀλτρουϊσμό. Καὶ μὲ τὴ μεγαλύτερη συμπάθεια παρακολουθεῖ τὶς προσπάθειες τῶν ἄλλων διαπλασόπουλων, κι' ἀπὸ μετριοφροσύνη, ἂν καὶ προβιβάστηκε σὲ συνεργάτρια. «βυθίσθηκε στὴν ἀφάνεια» χάριν τῶν ἄλλων». Ἔτσι ἡ *Μεγάλη Ἑλλάς*, στὸ διαπλασιακό κόσμο, εἶναι πιὰ σὰν ἕνα σύμβολο.— Ἔλαβα καὶ τὸ ποίημα ποὺ ἔγραψες ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὴν *Κυρὰ τῆς Θάλασσας* καί, κατὰ τὴ δήλωσή σου, εἴτε ἀπορριφθῇ, εἴτε ἐγκριθῇ, θὰ θεωρηθῇ δικό σου. Δὲν νομίζεις ὅμως ὅτι, γιὰ νὰ δημοσιευθῇ μὲ τὰ δυὸ ψευδώνυμα, ἔπρεπε νὰ τὄχες ὑπογράψει ἰδιοχείρως κι' ἡ *Κυρὰ τῆς Θάλασσας*; Ἂς εἶναι, μιὰ καὶ τὸ ἔστειλες, δὲν πειράζει. Ἀλλὰ νὰ μοῦ γράψῃ τοὐλάχιστο ἡ συνεργάτριά σου ὅτι τὸ ἀναγνωρίζει ὅπως τὸ ἔστειλες καὶ τὸ ὑπογράφει. Ἔτσι εἶναι ἡ τάξις.

Τὰ ἐγκάρδια συλλυπητήριά μου γιὰ τὸ θάνατο τῆς καλῆς σου γιαγιᾶς, *Ναΐς*, Τί ὡραῖα ποὺ μοῦ τὴ ζωγραφίζεις καὶ τί ζωηρὰ μοῦ τὰ περιγράφεις τὶς τελευταῖες της στιγμές! Νὰ ἔχετε τὴν εὐχή της καὶ νὰ κάμετε τὰ χρόνια της. Ποιὰ κομμάτια τῆς Σελίδος νομίζεις ὅτι εἶναι μεταφράσεις ἀπὸ τὸ γαλλικό; Μπορεῖ ἡ σχετικὴ δήλωση νὰ παραλείφθηκε κι' ἀπὸ λάθος. Ἔπειτα ὑπάρχουν καὶ συμπτώσεις, καὶ συναντήσεις ἰδεῶν. Ἄλλο ζήτημα ἂν εἶδες κείμενο μεταφρασμένο κατὰ λέξη. Καὶ σὲ παρακαλῶ νὰ μοῦ πῇς.

Ἐνθουσιασμένη καὶ ἡ *Μικρομέγαλη* ἀπὸ τὴ γιορτὴ τῶν *Βατράχων*. Βρέθηκε, λέει, σ' ἕνα ἐντελῶς διαπλασιακὸ περιβάλλον κι' εἶδε μιὰ ὡραία προσπάθεια ποὺ μὲ κάθε τρόπο πρέπει νὰ ἐνθαρρυνθῇ. Ἡ ἴδια μοῦ γράφει ὅτι θἄξιζε νὰ δημοσιεύσω καὶ τὴ μελοποίηση τοῦ ποιήματος «50 χρόνια» τοῦ κ. Περγιαλέτη ἀπὸ τὸν Cocorovits, ποὺ τραγουδήθηκε στὴ γιορτή, γιὰ νὰ τὴν ἀκούσουν κι' ὅσοι δὲν ἤρθαν. Ναί, καλὸ θὰ ἦταν. Τὸ τυπογραφεῖο ὅμως δὲν ἔχει μουσικὰ στοιχεῖα κι ἡ δημοσίευσή μουσικῆς θἄταν ἀδύνατη.

Αὐτό, *Σαραντακηκιώτισσα*, εἶναι μιὰ ἀρρώστεια, γιὰ τὴν ὁποία πολλοὶ μοῦ ζήτησαν φάρμακο, ἀλλὰ φαίνεται ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄλλο ἀπὸ τὴ *θέληση*. Δοκίμασε καὶ σὺ καὶ θὰ ἰδῇς πόσο πιὸ τακτικὴ θὰ εἶσαι στὴν Ἀλληλογραφία σου. Ἔνοια σου καὶ τὸ κομμάτι σου θὰ κριθῇ μὲ τὴν αὐστηρότητα ποὺ θέλεις. Χαίρω ποὺ γνώρισες τόσα καλὰ παιδιὰ μὲ τὸ Σῆμα.

Πολὺ μ' εὐχαριστήσαν τὸ πρῶτο σου γράμμα, *Ἀρλίτα*, καὶ τώρα ποὺ ἔκαμες τὴν ἀρχή, ἐλπίζω νὰ ἐξακολουθήσῃς. Ἀπὸ τὰ βιβλία τοῦ κ. Ξενοπούλου μπορεῖς, γιὰ τὴν ὥρα, νὰ διαβάσῃς τὴν «Ἀδελφούλα» του. Αὐτὰ ποὺ διαβάζει ἡ ἀδελφή σου—πόσα χρόνια σὲ περνᾷ; —δὲν εἶναι ἀκόμη γιὰ τὴν ἡλικία σου.

Μὴν ξεχνᾶτε καὶ τὶς διάφορες θερινὲς κατασκηνώσεις ποὺ κάνουν κάθε καλοκαίρι οἱ Χ.Α.Ν. τῆς Ἑλλάδος. Ἔλαβα τὸ πρόγραμμα τῆς κατασκηνώσεως τοῦ Πηλίου γιὰ τὸ 1931. Ἀλλὰ θὰ γίνουν καὶ σ' ἄλλα μέρη, ἐπίσης ὡραῖα. Ὅσοι θέλετε πληροφορίες, μπορεῖτε νἀποταθῆτε στὴ Χ.Α.Ν. τῶν Ἀθηνῶν, τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τῆς Σύρου.

Ἡ *Δοχτόρα τῆς Μάννας* μοῦ γράφει ἀπὸ τὸ Ὅσλο τῆς Νορβηγίας. Ἔχει ἕνα μῆνα τώρα ποὺ μένει ἐκεῖ, καὶ θαυμάζει τὴ Νορβηγικὴ φύση καὶ προπάντων τὰ περίφημα ἐκεῖνα *φιοὺρ* (fjord). Δὲν φανταζόταν πῶς θἄβρισκε τόση πρασινάδα σὲ μιὰ παγωμένη χώρα τοῦ Βορρᾶ. Ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶναι ποὺ ὅταν πῆγε, τὰ χιόνια εἶχαν λυώσει Τί ὡραῖα ποὺ μοῦ τὰ περιγράφει ὅλα! — Ναί, τῇ συνδρομή της μπορεῖ νὰ τὴ στείλῃ καὶ σὲ γαλλικὰ φράγκα. Πολλοὺς χαιρετισμοὺς στὴν ἀδελφή της, τὴν παλιά μου *Ροδοδάκτυλον Ἠώ*.

Κατενθουσιασμένη μοῦ γράφει ἡ *Κυρὰ τῆς Θάλασσας* γιὰ τὶς γνωριμίες ποὺ ἔκαμε στὸ Βόλο. ὅπερ τελευταῖα πῆγε ἐκδρομή. Ἐγνώρισε *Κάρμεν Σύλβα, Πυθία, Πούλια, Χρυσόθεμι, Ντίνο Αὐγερίνη* καὶ *Ρωμαντικὴ Βοσκοπούλα*. Μὲ τοὺς δυὸ τελευταίους ἀλληλογραφοῦσε καὶ πρωτύτερα, γι' αὐτὸ ἰδιαιτέρως τὴν εὐχαριστήσε ἡ προσωπική τους γνωριμία. Μοῦ γράφει καὶ γιὰ τὸ ποίημα τῆς συνεργασίας μὲ τὸν *Ντίνο Αὐγερίτη*. Ναί, τὸ ἔλαβα καὶ, ἀφοῦ τὸ ἀναγνωρίζῃ, ἂν τὸ ἐγκρίνω, θὰ τὸ δημοσιεύσω καὶ μὲ τὰ δυὸ ψευδώνυμα. Διαβεβαιώνω τὶς εὐχαριστίες της γιὰ τὰ συγχαρητήρια στὸ *Κρινάκι*, *Πανελλήνιο "Ονειρο*, καὶ *Μῦρον τῆς "Ανδρου*.

Καλὴ ἐπιτυχία στοὺς διαγωνισμούς, *Ἐνεξεβάϊς*, καὶ μὲ ἄριστα τὸ ἀπολυτήριο. Φανταζόμουν τὴν αἰτία τῆς σιωπῆς σου, γιατὶ ξέρω τὰ μαθήματα τῆς τελευταίας τάξης τοῦ Γυμνασίου. Ναί, θὰ σοῦ φανῇ λίγο παράξενο νὰ κάθεσαι τώρα στὸ σπίτι ὕστερ' ἀπὸ τόσα χρόνια σχολείου. Ἀλλὰ γιατὶ ἡ ζωή σου θὰ εἶναι *ἄδεια*; Μοῦ φαίνεται πῶς μπορεῖς νὰ τὴ γεμίσῃς μὲ εἰδῶν εἰδῶν χρήσιμες καὶ τερπνὲς ἀσχολίες. Ξέρω κορίτσια ποὺ τελείωσαν τὸ Γυμνάσιο καὶ δὲν πηγαίνουν στὸ Πανεπιστήμιον, ποὺ κάνουν ὅμως ἕνα σωρὸ πράγματα καὶ μόλις βρίσκουν λίγον καιρό... γιὰ νὰ μοῦ γράφουν.

Κι' ἐγώ, *Μπουμπουλίνα*, δὲν εἶχα διαδόσει ἄλλο ἔργο τοῦ de Kérany: ἡ «Μικρὴ Ἄγνώστη» ὅμως μοῦ ἄρεσε ὅσο καὶ τῶν πιὸ γνωστῶν συγγραφέων τὰ ἔργα. Καὶ γι' αὐτὸ ἀποφάσισα νὰ τὸ δημοσιεύσω. Εὔχομαι καλὴ ἐπιτυχία καὶ στ' Ἀγγλικά καὶ σ' ὅλα. Ἀπὸ σένα μαθαίνω ὅτι τὸ *Χρυσόνειρο* ἔκαμε στὸ σχολεῖο σας τὴ διάλεξη αὐτὴ γιὰ τὸν κ. Ξενόπουλο, ποὺ τὴ μελετοῦσε τόσον καιρό. Γιὰ τὸ κομμάτι σου δὲν θυμοῦμαι τώρα. Μπορεῖ καὶ νὰ μὴν τὄλαβα, ἀφοῦ πέρασε τόσος καιρός.

Βάτραχε Νο 4, καλὸ ταξίδι. Στὸν Λογοπαικτικὸ Λεξίγραφο, Συλλαβόγριφο κτλ. παραθέτονται οἱ λέξεις ποὺ ἀποτελοῦν τὴν ζητουμένη, μετὰ ἢ ἄνευ ὀρθογραφίας, σὲ τρόπο ποὺ νὰ σχηματίζεται μιὰ φράση. Π.χ: τὸ ὄνομα *Ἀνώνυος* χωρίζεται στὶς λέξεις *ἄν, τό, νῦ, ὡς* Κι' ἔτσι μποροῦμε νὰ ποῦμε:

"Αν τὸ Νῦ ὡς... μία λέξη
θεωρήσῃς,
Ὄνομα μεγάλου ἁγίου
θἀπαντήσῃς.

Ἐννοεῖται ὅτι τὸ εἶδος ἐπιδέχεται μεγάλη ποικιλία. Ἀλλ' ἀπ' αὐτὸ τὸ παράδειγμα μπορεῖς νὰ ὁδηγηθῇς.

Δὲν πειράζει, *Ἀνατέλλων Ἥλιε*, μοῦ γράφεις τώρα τὸ καλοκαίρι ποὺ παύουν τὰ μαθήματα. Θὰ εἶδες τὴν ἔγκριση τοῦ ψευδωνύμου σου. Ἀφοῦ ὁ καθηγητής σου οὔτε ν' ἀκούσῃ δὲν θέλει τὰ νεοελληνικά, πρέπει σ' αὐτὰ νὰ καταγίνεσαι μόνος σου, χωρίς, ἐννοεῖται, νὰ παραμελῆς καθόλου τἀρχαῖα, ποὺ εἶναι ἡ βάση. Ὅσο γιὰ τὴν ὥρα τῆς μελέτης δὲν ἔχω καμμιὰ γνώμη, γιατὶ τὸ ζήτημα εἶναι ἐλαφρόδολο ἀτομικό. Ὁ ἕνας μελετᾷ καλύτερα βράδυ, ὁ ἄλλος πρωΐ. Ἀφοῦ ἐσὺ συνήθισες νὰ μελετᾷς πρωΐ, μπορεῖς νὰ ἐξακολουθήσῃς χωρὶς φόβο. Γενικὰ μάλιστα, ὅσο πιὸ νωρὶς ξυπνᾷ κανεὶς κι' ὅσο πιὸ νωρὶς κοιμᾶται, τόσο πιὸ κερδισμένος εἶναι.

Ὁ *Νάρκισσος*, ποὺ πῆγε τώρα στὴν "Ανδρο, — ἐγνώρισε μάλιστα ἐκεῖ καὶ τὸ *Μῦρον τῆς "Ανδρου* κι' εἶναι πολὺ εὐχαριστημένος — ἀπορεῖ πῶς στὴν Ἀλληλογραφία ἑνὸς φυλλαδίου ὁ *Ἐρνάνης* εἶχε δυὸ ἀπαντήσεις. Παράξενα ἀλλὰ κι' ἁπλούστατο: Ἡ πρώτη, σὲ παλιό του γράμμα, εἶχε μείνει ἔξω, εἶχε περισωθεῖ

νατη Ἑλλάς, Πούλια, Πανελλήνιο Ὄνειρο καὶ *Χρυσόνειρο*, καλά μου παιδιά, ἐξετέλεσα τὶς παραγγελίες σας κι' εἶχα φυλαγμένα τὰ ὡραῖα γράμματά σας, ἀπὸ τὴν ἄλλη ἑβδομάδα, γιὰ νὰ σᾶς ἀπαντήσω σήμερα. Ἀλλὰ δὲν μοῦ ἔφτασε πάλι ὁ τόπος καὶ περιμένω πιὰ νὰ μοῦ ξαναγράψετε.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δὲν ἐγκρίνεται, οὔτε ἐνανεώνεται, ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ δικαίωμα, δρ. 10. — Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀνανεούμενα ἰσχύουν ὡς τὴν 30 Νοεμβρίου 1931 Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Α, ἀνήκουν σὲ ἀγόρια καὶ ὅσα ἀπὸ Κ, σὲ κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Νικητὴς τοῦ Ντέρμπυ, ἀ. (ΤΤΤ). Παληὰ Ἀθήνα, κ. (. . .). Ἀνέσπερη Εὐτυχία, κ. (ΒΝ).

Ἀνανεώσεις Ψευδωνύμων. Κόρη τοῦ Βουνοῦ, κ. Χιόνι, κ:

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: *Γιάννην Δ. Μαλλιαρὸν* (καλὴ πατρίδα! εὐχαριστῶ ποὺ θάναυστήσης τὸ Σύλλογο καὶ περιμένω) *Δυσεύρετην Χαρὰν* (καλὴ ἐπιτυχία· εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ξεσπάθωμα·) ***Βάτραχον Νο 15*** (μὲ πολὺ εὐχαρίστηση διάβασα τὸ πρῶτο σου γράμμα κι' ἐλπίζω νὰ μοῦ γράψης συχνά· ἔστειλα·) ***Μαγεμμένο Δοξάρι*** (ἀδύνατο νὰ τὸ διαβάσω μόνη μου ἔτσι ἄσπρο ποὺ εἶναι· θὰ βάλω τὸν Ἀνανία νὰ μοῦ τὸ διαβάση καὶ θὰ σοῦ ἀπαντήσω, ἐλπίζω, στὸ ἐρχόμενο·) ***Χαραυγὴν*** (εἶδα ποὺ σᾶρεσε καὶ σένα ἡ γιορτὴ τῶν Βατράχων· ναί, ἀντὶ γιὰ νομίσματα, μπορεῖς νὰ ἐσωκλείης κι' ἑλληνικὰ γραμματόσημα·) ***Σαπουνόφουσκαν*** (ἔλαβα· περιμένω τώρα μετὰ τὶς ἐξετάσεις·) ***Λορέτταν*** (μπορεῖ καὶ νὰ χάθηκε· ἀφοῦ πέρασε τόσος καιρός, καλὰ ἔκαμες ποὺ ἔστειλες ἄλλο·) ***Ὑψιπύλην*** (ὡραῖο τὸ γράμμα σου· ἀλλὰ τὸ προηγούμενο ποὺ λές, δὲν τὸ ἔλαβα· ἔστειλα 10 τετράδια· εὔχομαι καλὴ ἐπιτυχία στοὺς διαγωνισμούς·) ***Σαραντα-πηχιώτισσαν*** (καὶ πάλι εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ξεσπάθωμα· εἶδα καὶ τὸν τρόπο ποὺ τὸ ἔκαμες· τί ὡραῖα!) ***Φωτιὰν*** (γράψε της ὅτι κι' ἐγὼ χάρηκα ποὺ τὸ ἀνανέωσε·) ***Πριγκίπισσαν τοῦ Ἰδεώδους*** (καλὸ ταξίδι· θὰ μοῦ γράψης δυὸ λόγια κι' ἀπὸ κεῖ; ***Ἰνδιάναν*** (ναί, τὰ ξέρω ὅλα καὶ σὲ δικαιολογῶ· ἀλήθεια, δὲν βρίσκω τὴ φωτογραφία του, νὰ τὴ δημοσιεύσω μαζί· μὲ τὸ ποίημα ἐκεῖνο· μπορεῖς νὰ μοῦ στείλης μιὰν ἄλλη; θὰ πῶ στὴ ***Δούλη Δωδεκάνησο*** τὶς εὐχαριστίες σου·) ***Ἀγνήν, Πειραιώτισσαν*** κτλ. κτλ.

Ζαφ. Λενδρινόν, Λυσόχαρτο, Αὐγερινόν, Τὸ Ἑβδομηντατρία (ἔστειλα).

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν ***16 Ἰουνίου***, θὰπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΟΙ ΑΛΛΑΣΣΟΝΤΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΝ *συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νὰ δηλώνουν ἀμέσως τὴν νέαν των διεύθυνσιν εἰς τὸ γραφεῖον μας ἀποστέλλοντες καὶ δραχμ. 5 διὰ τὴν ἐκτύπωσιν τῆς νέας ταινίας. Ἄλλως δὲν εὐθυνόμεθα διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν φυλλαδίων των.*

Πῶς θὰ περάσετε πιὸ εὐχάριστα τὸ καλοκαίρι σας;

Εἶναι ἁπλούστατο: Θὰ προμηθευθῆτε ὅσους περισσότερους μπορεῖτε

ΤΟΜΟΥΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,,

καὶ θὰ τοὺς πάρετε μαζί σας στὸ ταξίδι, στὴν ἐξοχή, ὅπου θὰ πᾶτε, — ἀλλὰ κι' ὅπου θὰ μείνετε, — γιὰ νὰ περάσετε τὶς Διακοπές.

Κι' ἕνας μόνος Τόμος τῆς Β' Περιόδου, ἀρκεῖ, μὲ τὶς 400 του σελίδες, μὲ τὰ τρία ἢ τέσσερα μυθιστορήματά του καὶ μὲ τὰ τόσα ἄλλα ποὺ περιέχει. Ἂν πάρετε μάλιστα τὸν **Τόμο τοῦ 1929 ἢ τοῦ 1930,** ποὺ ἔχει 600 σελίδες ὁ καθένας καὶ 14 μυθιστορήματα οἱ δυὸ μαζί, τί ἄλλο θέλετε;

Τιμοκατάλογος δημοσιεύεται στὰ φυλλάδια συχνά. Συμβουλευθῆτε τον καὶ κάμετε ἐγκαίρως τὴν προμήθειά σας, ἂν θέλετε νὰ περάσετε

ΤΟ ΠΙΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ!

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 255ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 20 Αὐγούστου.

401. Λεξίγριφος

Βασιλόπουλο τὸ ἑνώνεις
Μὲ θεότητα κακή
Καὶ μὲ γράμμα ποὺ σφυρίζει.

Καὶ βασίλισσα σκαρώνεις
Τῶν βαρβάρων ξακουστή
Ποὺ καθένας τὴ γνωρίζει.

Χρυσαλλὶς

402. Στοιχειόγριφος

—Μὴ θὲς κι' ἄλλο λαιμό,
Νησί, ποὺ τὸ κορμί σου
Τὸ Αἰγαῖο περιβρέχει;

Κι' ἐκεῖνο μὲ θυμὸ
Λέει: — Γιὰ συλλογίσου!
Ἀναίδεια ποὺ τὴν ἔχει!

Μικρομέγαλη

403. Ἀναγραμματισμὸς

Κάποιο θεὸ διπρόσωπο
Τὸν ἀναγραμματίζεις
Κι' ἀκόπως, ἀνορθόγραφε.
Προφήτη σχηματίζεις.

Ἠλιόλουστη

404. Αἴνιγμα

Στὸ πόδι θὰ βρεθῆ
Τὸ ἀρσενικό μου·
Πόλη ἀρχαία γνωστὴ
Τὸ θηλυκό μου.

Βόρων

405. Ταῦ

+ + + + + = Δένδρον
* * + * * = Πολλὰ ζῶα
* * + * * = Νῆσος τοῦ Αἰγ.
* * + * * = Ναυτ. ὄργανον
* * + * * = Θεά
* * + * * = Μυθικὸς ἥρως

Καθέτως οἱ σταυροὶ βασιλεὺς τῆς Περσίας.

Ἀταλάντη

406. Κρυπτογραφικὸν

123456 = Κερασφόρον
23426 = Μὴν κάνης!
32126 = Νῆσος
431326 = Ἀρχ. Βασιλεὺς
56426 = Δοχεῖον
642135 = Πόλις

Περιπλοκάς

407-411. Πτερωτὸν γράμμα καὶ Κοινὸν

Νὰ εὑρεθοῦν πέντε πτηνά, ἔχοντα ἀπὸ δύο κοινὰ γράμματα, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἓν ἀπαντᾶ ἀτάκτως, τὸ δὲ ἄλλο κατὰ τὴν τάξιν τοῦ πτερωτοῦ, ἤτοι πρῶτον εἰς τὸ πρῶτον πτηνόν, δεύτερον εἰς τὸ δεύτερον, τρίτον εἰς τὸ τρίτον καὶ οὕτω καθεξῆς.

Λινοῦλα

412. Φωνηεντόλιπον ἐξ Ἀκροστιχίδος

Τὰ ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν φωνηεντόλιπον γνωμικὸν τοῦ τύπου:

* * * * *

τοῦ ὁποίου ζητεῖται ἡ ἀνάγνωσις: 1, Βασιλεὺς τῆς Φρυγίας· 2. Ρωμαῖος αὐτοκράτωρ· 3, Ποταμὸς τῆς Αἰγύπτου· 4, Εὐῶδες ἄνθος· 5, Τάλαινα μήτηρ.

Ἰσχὺς τοῦ Πεπρωμένου

413. Φωνηεντόλιπον

μδν - νξτστν - τμρ

Ναυτάκι τοῦ Θερμαϊκοῦ

414. Γρῖφος

ε ε o
ε ε
ε ε ε o o
ε ε ποῦ λω.
ε ε o o
πλα o

Βάτραχος Νο 20

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

415. Enigme populaire

Je n'ai ni chair, ni os; et pourtant j'ai quatre doigts et un pouce.

Ἰζιτζίκι

416. Pyramide

\+
* + *
* * + * *
* * * + * * *
* * * * + * * * *

Horizontal: consonne; rien, zéro; fruit; qui n'est pas bon; ville de France.

Vertical: morceau de bois.

Χαραυγὴ

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσ. τοῦ φύλ. 14

169. Ἀρτεμίσιον (Ἄρτεμις, ἴον). —170. Σουρῆς (σοῦ, ρίς). — 171. Κῦρος-κηρός. — 172. Ἀμερικὴ μερική.

173. Σ ΠΑΝ ΚΟΡΑΣ ΠΑΝΔΙΩΝ ΧΑΙΡΩΝΕΙΑ — 174. ΕΡΥΜΑΝΘΟΣ (ρυμός, ὕμνος, μῦρον, ἄσθμα, Νεμέα, Θάσος, ὄρθρος, σαύρα). —175-179. Διὰ τοῦ ΚΑΤΑ: *κατάπλους, κατάφυτον, ἀκατάσχετος, κατάταξις, κατάσκοπος.* — 188. ΧΟΣΡΟΗΣ - ΕΥΤΕΡΠΗ (ΧΕιμών, ΟΥρανία, ΣΤόμα, ΡΕα, Ὀρᾶτιος, Ἤπειρος, ΣΗμερον). — 181. Αἰὲν ἀριστεύειν. — 182. *Ἔσο ἐπιμελὴς* (ἐς ὁ ἐπιμέλης). — 183. Rira bien qui rira le dernier. (Ἡ ἀνάγνωσις κατὰ στήλας, ἐκ δεξιῶν, ἐκ τῶν κάτω καὶ τῶν ἄνω ἐναλλάξ). — 184. Dis toujours la verité

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλὰ στοιχεῖα δρ. 6, τὰ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέξις μὲ παχέα δὲ στοιχεῖα λεπτὰ 70 καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ. 1. Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 3. Οἱ *μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ διπλά.* Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

| ΑΑ'—440 |

Ἄρη, Ξένοιαστε Ἀπάχη, Μικρομέγαλη Μπουμπουλίνα, Ἀνθισμένη Τριανταφυλλιά, Χαραυγὴ τῆς Λευτεριᾶς, Τριανταφυλλένιο Δάκρυ, Μιμόζα, σᾶς ψηφίσαμε.

Ὑψιπύλη, Φαέθουσα

| ΑΑ'—441 |

Ναδία, Καρμέλλα, δεχόμαστε. Δ/σις;

Ὑψιπύλη, Φαέθουσα

| ΑΑ'—442 |

Φεύγοντας γιὰ τὴν Ἀλεξάνδρεια παίρνω ἀνταλλαγὴ Μ. Μυστικῶν.

Μικρομέγαλη

| ΑΑ'—443 |

Διπλωματοῦχος Γαλλικῆς παραδίδει μαθήματα ἢ conversations κατ' οἶκον καὶ εἰς τὴν οἰκίαν της. Ἐπίσης, μαθήματα πιάνου. Συνιστᾶται θερμῶς ἐκ τῆς Διαπλάσεως. Ἀπευθυντέον: Δνίδα Ἀρμάο, Λεμπέση 19, Ἀθήνας.

| ΑΑ'—444 |

Χίλιες εὐχαριστίες στὰ ἀγαπητά μου Διαπλασόπουλα - ἐς γιὰ τὴν ὑποστήριξή τους στὸ δημοψήφισμα, ἰδιαιτέρως στὴ Μεγάλη Ἑλλάδα, Ναουσόπαιδο, Μπίλλι Ντό, Περιπλοκάδα, Ἐξωκνοῦλα, Σαπουνόφουσκα, Κερὰ Φρεσύνη, Ἀνθισμένη Τριανταφυλλιά, Διαπλασιακὴ Δημοκρατία, Μακεδονικὴ Δυναστεία.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΚΕΔΩΝ

| ΑΑ' 445 |

ΠΑΛΙΑ ΑΘΗΝΑ ΟΠΟΙΟΣ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ ΑΞΙΖΕΙ

| ΑΑ'- 446 |

ΑΝΩΤΕΡΑ ΠΑΝΤΟΣ ΑΔΛΟΥ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΟΣ ΟΜΙΛΟΥΝΤΟΣ ΕΙΣ ΑΠΟΛΑΟΣΙΝ ΦΩΝΗΣ ΚΑΙ ΗΧΟΥ ΑΠΕΔΕΙΧΘΗ ΠΛΕΟΝ ΟΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ «ΝΕΑΠΟΛΙΣ» Ἀσκληπιεῖ καὶ Βαλτετσίου ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ R. C. A. RADIO

| ΑΑ'—447 |

Ἀλληλογραφῶ μὲ Διαπλασοπούλες. Περιμένω. Δ/σις: (ΑΑ'—262).

Νυφούλα τ' Οὐρανοῦ

| ΑΑ'—448 |

Δανάϊς, Πλάνο Δοξάρι, Κοκκινόπετρα, Τρελλὲ Βιολίστα, Βάτραχε 17, ἔλαβα ἐμέτρησα εὐχαριστῶ. Ἔστειλα. Ἀντίθετα χαρὰ θὰνοιωθα ἂν κι' ἄλλοι ἔστελναν στὴν (ΑΑ'—377). Βάτραχος 15

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, Ἀθῆναι